

Kohtulahendite kogumik

ÜLDKOHTU OTSUS (kümnes koda laiendatud koosseisus)

22. juuni 2022*

Riigiabi – Soome lennutranspordi turg – Soome poolt Finnairile COVID-19 pandeemia raames antud abi – Lennuettevõtja rekapiitaliseerimine selle avaliku ja erasektori omanike poolt proportsionaalselt olemasoleva omandistruktuuriga – Otsus jätta vastuväited esitamata – Riigiabi ajutine raamistik – Liikmesriigi majanduses tõsise häire kõrvaldamise meede – Erand ajutise raamistiku teatavatest nõuetest – Olukord, kus kaalutud ei ole abi positiivset ja negatiivset mõju kaubandustingimustele ja moonutamata konkurentsi säilitamisele – Võrdne kohtlemine – Asutamisevabadus – Teenuste osutamise vabadus – Põhjendamiskohustus

Kohtuasjas T-657/20,

Ryanair DAC, asukoht Swords (Iirimaa), esindajad: advokaadid F.-C. Laprèvote, V. Blanc, E. Vahida, S. Rating ja I.-G. Metaxas-Maranghidis,

hageja,

versus

Euroopa Komisjon, esindajad: L. Flynn, S. Noë ja F. Tomat,

kostja,

keda toetavad

Prantsuse Vabariik, esindajad: T. Stéhelin ja P. Dodeller,

ja

Soome Vabariik, esindajad: H. Leppo ja A. Laine,

menetlusse astujad,

ÜLDKOHUS (kümnes koda laiendatud koosseisus),

koosseisus: koja president A. Kornezov, kohtunikud E. Buttigieg, K. Kowalik-Bańczyk, G. Hesse (ettekandja) ja D. Petrлік,

kohtusekretär: ametnik I. Pollalis,

* Kohtumenetluse keel: inglise.

arvestades menetluse kirjalikku osa,

arvestades 8. detsembril 2021 toimunud kohtuistungil esitatut,

on teinud järgmise

otsuse

- 1 Hageja Ryanair DAC palub ELTL artikli 263 alusel esitatud hagiga tühistada Euroopa Komisjoni 9. juuni 2020. aasta otsus C(2020) 3970 (final) riigiabi kohta SA.57410 (2020/N) – Soome COVID-19: Finnairi rekapitalizeerimine (edaspidi „vaidlustatud otsus“).

Vaidluse taust

- 2 Soome Vabariik teatas 3. juunil 2020 komisjonile vastavalt ELTL artikli 108 lõikele 3 abimeetmest rekapitalizeerimise (õiguste emissiooni) vormis (edaspidi „kõnealune meede“), mille summa võib sõltuvalt emissiooni lõplikest tingimustest ulatuda 499 miljonist eurost kuni 512 miljoni euroni. Uusi aktsiaid pakuti kõigile abisaaja Finnair, Plc (edaspidi „abisaaja“ või „Finnair“) aktsionäridele proportsionaalselt nende olemasolevate aktsiatega.
- 3 Kõnealune meede põhineb ELTL artikli 107 lõike 3 punktil b. See tuleneb riigigarantii andmisest Finnairi kasuks, milles komisjon tunnistas oma 18. mai 2020. aasta otsuses C(2020) 3387 (final) riigiabi SA.56809 (2020/N) Soome COVID-19: Finnairile antud riigigarantii (edaspidi „riigigarantii otsus“) siseturuga kokkusobivaks, võttes arvesse komisjoni 19. märtsi 2020. aasta teatise „Riigiabi ajutine raamistik majanduse toetamiseks praeguse COVID-19 puhangu kontekstis“ (ELT 2020 C 91 I, lk 1), mida on muudetud 3. aprillil ja 8. mail 2020 (edaspidi „ajutine raamistik“), punkte 3.2 ja 3.4. See riigigarantii kattis 90% 600 miljoni euro suurusest laenust, mille Finnair sai pensionifondilt.
- 4 Komisjon võttis 9. juunil 2020 vastu vaidlustatud otsuse, milles ta otsustas mitte esitada asjaomase meetme suhtes vastuväiteid põhjendusel, et see on siseturuga kokkusobiv vastavalt ELTL artikli 107 lõike 3 punktile b. Komisjon hindas kokkusobivust kogu tehingu moodustava mõlema meetme, nimelt riigigarantii ja rekapitalizeerimise puhul. Eelkõige uuris komisjon, kas kahe meetme kumulatiivne mõju on olemas ja kas see võimalik kumulatiivne mõju on siseturuga kokkusobiv.

Poolte nõuded

- 5 Hageja palub Üldkohtul:
  - tühistada vaidlustatud otsus;
  - mõista kohtukulud välja komisjonilt.
- 6 Komisjon palub Üldkohtul:
  - jätta hagi vastuvõetamatuse või põhjendamatusse tõttu rahuldamata;

– mõista kohtukulud välja hagejalt.

- 7 Prantsuse Vabariik ja Soome Vabariik paluvad Üldkohtul jätta hagi rahuldamata.

Õiguslik käsitlus

- 8 Hageja esitab hagi põhjendamiseks neli väidet, millest esimene puudutab ELTL artikli 107 lõike 3 punkti b rikkumist, teine diskrimineerimiskeelu, teenuste osutamise vabaduse ja asutamisvabaduse põhimõtete rikkumist, kolmas tema menetlusõiguste rikkumist ja neljas põhjenduse puudumist.

Vastuvõetavus

- 9 Komisjon, keda toetab Prantsuse Vabariik, vaidlustab kolme esimese väite vastuvõetavuse. Komisjon väidab, et hagejal ei ole alust vaidlustatud otsuse põhjendatust vaidlustada, kuna ta ei ole tõendanud, et tema konkurentsipositsiooni Soome lennutransporditurul oleks oluliselt mõjutatud. Hageja teatas üksnes, et ta osutas teenust 2020. aasta suvel Helsingi (Soome) – Viini (Austria) liinil, kuid teatas, et on selle teenuse osutamise lõpetanud. Seetõttu kahtleb komisjon ka selles, kas hageja on tõendanud, et ta oli asjasse puutuv isik, kuna ta ei ole esitanud mingeid tõendeid selle kohta, et ta konkureeris abisaajaga.
- 10 Hageja vaidleb vastu neile asja läbivaatamist takistavatele asjaoludele.
- 11 Tuleb märkida, et kui komisjon võtab vastu otsuse mitte esitada vastuväiteid nõukogu 13. juuli 2015. aasta määruse (EL) 2015/1589, millega kehtestatakse üksikasjalikud eeskirjad [ELTL] artikli 108 kohaldamiseks (ELT 2015, L 248, lk 9), artikli 4 lõike 3 alusel, nagu käesoleval juhul, siis ta mitte ainult ei tunnista kõnealuseid meetmeid siseturuga kokkusobivaks, vaid keeldub ka ELTL artikli 108 lõikes 2 ja artikli 6 lõikes 1 sätestatud ametliku uurimismenetluse algatamisest (vt analoogia alusel 27. oktoobri 2011. aasta kohtuotsus Austria vs. Scheucher-Fleisch jt, C-47/10 P, EU:C:2011:698, punkt 42 ja seal viidatud kohtupraktika). Kui komisjon pärast esialgset uurimist tuvastab, et teatatud meetme siseturuga kokkusobivuse kohta ilmnevad kahtlused, peab ta määruse 2015/1589 artikli 4 lõike 4 alusel vastu võtma ametliku uurimismenetluse algatamise otsuse, mis on ette nähtud ELTL artikli 108 lõikes 2 ja kõnealuse määruse artikli 6 lõikes 1. Viimati nimetatud sätte kohaselt kutsutakse sellises otsuses kõnealust liikmesriiki ja teisi huvitatud pooli üles esitama märkusi ettenähtud aja jooksul, mis tavaliselt ei ületa ühte kuud (vt analoogia alusel 24. mai 2011. aasta kohtuotsus komisjon vs. Kronoply ja Kronotex, C-83/09 P, EU:C:2011:341, punkt 46).
- 12 Käesoleval juhul otsustas komisjon pärast esialgset uurimist mitte esitada asjaomase meetme suhtes vastuväiteid põhjendusel, et see on siseturuga kokkusobiv vastavalt ELTL artikli 107 lõike 3 punktile b. Kuna ametlikku uurimismenetlust ei algatatud, puudus asjasse puutuvatel isikutel, kes oleksid saanud selle etapi jooksul märkusi esitada, selline võimalus. Selle olukorra parandamiseks on tunnustatud nende õigust vaidlustada liidu kohtus komisjoni otsus mitte algatada ametlikku uurimismenetlust. Seega oleks hagi, millega taotletakse vaidlustatud otsuse tühistamist ning mille esitab asjasse puutuv isik ELTL artikli 108 lõike 2 tähenduses, vastuvõetav juhul, kui hagi esitaja soovib seeläbi kaitsta oma viimati nimetatud sättest tulenevaid menetlusõigusi (vt selle kohta 18. novembri 2010. aasta kohtuotsus NDSHT vs. komisjon, C-322/09 P, EU:C:2010:701, punkt 56 ja seal viidatud kohtupraktika).

- 13 Määruse 2015/1589 artikli 1 punkti h kohaselt kuulub abisaajaga konkureeriv ettevõtja vaieldamatult „asjasse puutuvate isikute“ hulka ELTL artikli 108 lõike 2 tähenduses (3. septembri 2020. aasta kohtuotsus Vereniging tot Behoud van Natuurmonumenten in Nederland jt vs. komisjon, C-817/18 P, EU:C:2020:637, punkt 50; vt selle kohta ka 18. novembri 2010. aasta kohtuotsus NDSHT vs. komisjon, C-322/09 P, EU:C:2010:701, punkt 59).
- 14 Vastupidi komisjoni ja Prantsuse Vabariigi väitele on hageja õiguslikult piisavalt tõendanud, et ta oli Finnairi konkurent. Nimelt selgitas ta, et on osutanud reisijate lennutransporditeenuseid Soome ja sealt tagasi juba üle 17 aasta. Samuti on üldteada, et enne COVID-19 pandeemia algust oli hagejal nende teenuste – olgugi et väike – turuosa. Hageja teatas lisaks, et 2019. aastal vedas ta rohkem kui 100 000 reisijat Soome ja sealt tagasi ning et tema esialgne kava enne COVID-19 pandeemia algust sisaldas 2020. aasta suvehooajaks kuut liini kolmest Soome lennujaamast. Samuti selgitas hageja, ilma et seda oleks vaidlustatud, et pandeemia mõjutas tema tegevust Soomes rohkem kui abisaaja tegevust.
- 15 Vastupidi komisjoni väitele ei sea seda järeldust kahtluse alla asjaolu, et hageja lõpetas oma teenuste osutamise Soomes COVID-19 pandeemia tõttu. Võttes arvesse eespool punktis 14 kirjeldatud asjaolusid ja olukorda, mis põhjustas selle teenuste osutamise lõpetamise, tuleb järeldada, et teenuste osutamise lõpetamine oli tõenäoliselt ajutine ning et hageja ja abisaaja vaheline konkurentsisuhe ei olnud hagi esitamise ajal lõppenud (vt selle kohta 2. septembri 2021. aasta kohtuotsus NeXovation vs. komisjon, C-665/19 P, EU:C:2021:667, punkt 63). Lisaks sellele teatas hageja kohtuistungil, et ta teostab taas lende Soome ja sealt tagasi.
- 16 Sellest järeldub, et hageja, kes on abisaaja konkurent, on tõendanud, et ta on huvitatud pool määruse 2015/1589 artikli 1 punkti h tähenduses, kellel on huvi tagada oma menetlusõiguste kaitse ELTL artikli 108 lõike 2 alusel.
- 17 Käesoleval juhul nähtub hagiavalduse punktidest 33–39, et hageja taotleb oma hagiavaldusega üksnes ELTL artikli 108 lõikes 2 sätestatud menetlusõiguste järgimist, kuigi kolmas väide on ainus, mis on otseselt suunatud tema õiguste kaitsmisele. Seega tuleb nõustuda, et hagi on vastuvõetav osas, milles hageja tugineb oma menetlusõiguste rikkumisele. Järelikult on oluline kindlaks määrata, millised hagi väited võivad olla vastuvõetavad, kuivõrd nendega püütakse tuvastada nimetatud rikkumist.
- 18 Kolmas väide, millega taotletakse hageja menetlusõiguste järgimist, on vastuvõetav. Lisaks sellele tuleb meenutada, et selleks, et tõendada oma menetlusõiguste rikkumist, on hagejal õigus esitada argumente, mis tõendavad, et komisjoni järeldus, mille kohaselt on meede siseturuga kokkusobiv, oli väär, ning see tõendab *a fortiori*, et komisjonil oleksid pidanud tekkima kahtlused meetme siseturuga kokkusobivuse hindamisel. Järelikult võib Üldkohus käesolevas asjas analüüsida sisulisi argumente, mis on esitatud hageja kahes esimeses väites ja millele ta osutab oma kolmandas väites, et kontrollida, kas need võivad kinnitada tema sõnaselgelt esitatud väidet selliste kahtluste esinemise kohta, mis põhjendavad ELTL artikli 108 lõike 2 kohase menetluse algatamist (vt selle kohta 13. juuni 2013. aasta kohtuotsus Ryanair vs. komisjon, C-287/12 P, ei avaldata, EU:C:2013:395, punktid 57–60, ja 6. mai 2019. aasta kohtuotsus Scor vs. komisjon, T-135/17, ei avaldata, EU:T:2019:287, punkt 77).

- 19 Seoses neljanda väitega, mille kohaselt on vaidlustatud otsust puudulikult põhjendatud, tuleb toonitada, et põhjendamiskohustuse rikkumine kujutab endast olulise menetlusnormi rikkumist ja see on avalikul huvil põhinev väide, mida liidu kohus peab omal algatusel käsitlema, ning see ei ole seotud vaidlustatud otsuse sisulise õiguspärasusega (vt selle kohta 2. aprilli 1998. aasta kohtuotsus komisjon vs. Sytraval ja Brink's France, C-367/95 P, EU:C:1998:154, punktid 67–72).

Sisulised küsimused

- 20 Sissejuhatuseks tuleb märkida, et määruse 2015/1589 artikli 4 lõikel 3 põhineva vastuväidete esitamata jätmise otsuse, nagu vaidlustatud otsuse õiguspärasus oleneb sellest, kas teatud meetme esialgse uurimise etapis komisjoni kasutuses olnud teabe ja asjaolude hindamine oleks pidanud tekitama kahtlusi abi siseturuga kokkusobivuses, arvestades, et selliste kahtluste korral tuleb algatada ametlik uurimismenetlus, milles võivad osaleda nimetatud määruse artikli 1 punktis h osutatud huvitatud pooled (vt selle kohta 3. septembri 2020. aasta kohtuotsus Vereniging tot Behoud van Natuurmonumenten in Nederland jt vs. komisjon, C-817/18 P, EU:C:2020:637, punkt 80, ja 2. septembri 2021. aasta kohtuotsus komisjon vs. Tempus Energy ja Tempus Energy Technology, C-57/19 P, EU:C:2021:663, punkt 38).
- 21 Lisaks ei pea liidu kohus hindama esialgse uurimismenetluse lõpus vastu võetud vastuväidete esitamata jätmise otsuse õiguspärasust mitte ainult teabe alusel, mis oli komisjoni käsutuses otsuse tegemise hetkel, vaid ka tema käsutuses olla võinud andmete alusel (29. aprilli 2021. aasta kohtuotsus Achemos Grupé ja Achema vs. komisjon, C-847/19 P, ei avaldata, EU:C:2021:343, punkt 41 ja 2. septembri 2021. aasta kohtuotsus komisjon vs. Tempus Energy ja Tempus Energy Technology, C-57/19 P, EU:C:2021:663, punkt 42).
- 22 Tõend kahtluste kohta, kas kõnealune abi on siseturuga kokkusobiv, mis peab põhinema nii vastuväidete esitamata jätmise otsuse vastuvõtmise asjaoludel kui ka otsuse sisul, tuleb otsuse tühistamise taotlejal esitada kooskõlaliste kaudsete tõendite kogumi alusel (3. septembri 2020. aasta kohtuotsus Vereniging tot Behoud van Natuurmonumenten in Nederland jt vs. komisjon, C-817/18 P, EU:C:2020:637, punkt 82, ja 2. septembri 2021. aasta kohtuotsus komisjon vs. Tempus Energy ja Tempus Energy Technology, C-57/19 P, EU:C:2021:663, punkt 40).
- 23 Käesolevas asjas on Üldkohtu ülesanne vaidlustatud otsuse õiguspärasuse kontrollimise raames uurida hageja esitatud argumente, mille eesmärk oli tõendada, et komisjonil oleks pidanud pärast esialgset kontrolli olema kahtlusi seoses vaidlusaluse meetme siseturuga kokkusobivusega määruse 2015/1589 artikli 4 lõigete 3 ja 4 tähenduses.

Kolmas väide, mille kohaselt on rikutud hageja menetlusõigusi

- 24 Kolmas väide, milles hageja viitab ka oma esimesele ja teisele väitele, jaguneb kuueks osaks, mis põhinevad eri viidetel, et komisjonil oleks pidanud olema kahtlusi selle mõiste tähenduse suhtes, mis on esitatud määruse 2015/1589 artiklis 4.

– Tõend ELTL artikli 107 lõike 3 punkti b rikkumise kohta, kuna kõnealune meede ei kõrvalda tõsist häiret Soome majanduses

- 25 Hageja heidab komisjonile sisuliselt ette, et komisjon ei ole tõendanud, et kõnealune meede on mõeldud Soome majanduse tõsise häire kõrvaldamiseks.

- 26 Komisjon, keda toetavad Prantsuse Vabariik ja Soome Vabariik, vaidlustab selle väite.
- 27 Tuleb märkida, et ELTL artikli 107 lõike 3 punkti b alusel võib liikmesriigi majanduses tõsise häire kõrvaldamiseks antavat abi pidada siseturuga kokkusobivaks.
- 28 ELTL artikli 107 lõike 3 punkt b on erand ELTL artikli 107 lõikes 1 sätestatud riigiabi siseturuga kokkusobimatuse üldpõhimõttest. Seetõttu tuleb seda tõlgendada kitsalt (vt 9. aprilli 2014. aasta kohtuotsus Kreeka vs. komisjon, T-150/12, ei avaldata, EU:T:2014:191, punkt 146 ja seal viidatud kohtupraktika). ELTL artikli 107 lõikes 1 on täpsustatud, et igasugune liikmesriigi poolt või riigi ressurssidest „ükskõik missugusel kujul“ antav abi on siseturuga kokkusobimatu. Seega on ELTL artikli 107 lõike 3 punkt b kohaldatav individuaalsele abile (14. aprilli 2021. aasta kohtuotsus Ryanair vs. komisjon (Finnair I; Covid-19), T-388/20, edasi kaevatud, EU:T:2021:196, punkt 32).
- 29 Kohtupraktika kohaselt võib komisjon abi ELTL artikli 107 lõike 3 alusel kokkusobivaks tunnistada vaid siis, kui ta saab kindlaks teha, et abi aitab saavutada ühte osutatud eesmärkidest, mida abi saav ettevõtja tavalistes turutingimustes oma vahenditega ei suudaks saavutada. Teisisõnu ei saa kõnealust abimeedet tunnistada siseturuga kokkusobivaks, kui see parandab abisaajast ettevõtja finantsolukorda, ilma et see oleks vajalik ELTL artikli 107 lõike 3 punktis b ette nähtud eesmärkide saavutamiseks, st Soome majanduses esineva tõsise häire kõrvaldamiseks (vt selle kohta 14. jaanuari 2009. aasta kohtuotsus Kronoply vs. komisjon, T-162/06, EU:T:2009:2, punkt 65 ja seal viidatud kohtupraktika; vt selle kohta samuti 14. aprilli 2021. aasta kohtuotsus Ryanair vs. komisjon (Finnair I; Covid-19), T-388/20, edasi kaevatud, EU:T:2021:196, punkt 33).
- 30 Esiteks tuleb märkida, et vastupidi hageja väitele ei nõuta ELTL artikli 107 lõike 3 punktis b, et asjaomase liikmesriigi majanduses peab olema võimalik tõsine häire kõrvaldada üksnes kõnealuse abi endaga. Nimelt, kui komisjon tuvastab mõne liikmesriigi majanduses tõsise häire, võib liikmesriigil olla lubatud – juhul, kui täidetud on ka teised selles artiklis ette nähtud tingimused – anda riigiabi abikavade või individuaalse abi vormis, mis aitab kaasa tõsise häire kõrvaldamisele. Niisiis võib tegemist olla mitme abimeetmega, millest igaüks aitab sellele eesmärgile kaasa. Seega ei saa nõuda, et abimeede peab selleks, et see saaks põhineda ELTL artikli 107 lõike 3 punktil b, iseenesest kõrvaldama tõsise häire mõne liikmesriigi majanduses (14. aprilli 2021. aasta kohtuotsus Ryanair vs. komisjon (Finnair I; Covid-19), T-388/20, edasi kaevatud, EU:T:2021:196, punkt 41).
- 31 Neil asjaoludel ei saa hageja komisjonile ette heita seda, et komisjon tunnistab, et kõnealune meede vastab ELTL artikli 107 lõike 3 punktis b sätestatud tingimustele, üksnes seetõttu, et see meede ei suutnud iseenesest kõrvaldada COVID-19 puhkemisest põhjustatud tõsiseid häireid Soome majanduses.
- 32 Teiseks, kuivõrd hageja väidab, et kõnealune meede ei kõrvalda Soome majanduses esinevat tõsist häiret, vaid vastupidi, süvendab seda, kuna sellest saab kasu ainult Finnair, tuleb kontrollida, kas komisjon on õigesti sedastanud, et meede aitab kaasa ELTL artikli 107 lõike 3 punktis b nimetatud eesmärgi saavutamisele, kooskõlas eespool punktis 29 esitatud kohtupraktikaga.
- 33 Käesoleval juhul ei vaidle hageja vastu sellele, et COVID-19 pandeemia tekitas Soome majanduses tõsise häire, ega sellele, et nimetatud pandeemia põhjustatud kriis puudutab eriti lennutranspordi sektorit tervikuna.
- 34 Hageja ei vaidlusta ka järeldust, et riigigarantii ja kõnealune meede on nii tihedalt seotud, et neid tuleb vaadelda ühtse sekkumisena.

- 35 Nende kahe meetme peamine eesmärk on anda Finnairile piisav likviidsus, et säilitada tema elujõulisus ja lennuteenused ajal, mil COVID-19 pandeemia häirib tõsiselt kogu Soome majandust, ning hoida ära olukord, kus Finnairi võimalik pankrotistumine häiriks asjaomase liikmesriigi majandust veelgi enam (vaidlustatud otsuse punkt 41).
- 36 Sellega seoses leidis komisjon vaidlustatud otsuses, et Finnairi pankrot või maksujõuetus võib tõsiselt häirida Soome majandust, kuna Finnairil on oluline roll riigi siseriiklikus ja rahvusvahelises lennuühenduses ning ettevõtjal on suur majanduslik ja sotsiaalne tähtsus paljude Soome tarnijate ja töötajate jaoks, ning järeldas seetõttu, et Finnairi kasuks võetud meetmed aitasid kaasa ühe ELTL artikli 107 lõikes 3 loetletud eesmärgi saavutamisele, nimelt Soome majanduses esineva tõsise häire kõrvaldamisele (vaidlustatud otsuse punktid 84–86).
- 37 Sellega seoses tuleb ühest küljest tõdeda, et Finnair käitas olulist sise- ja rahvusvahelist võrgustikku, mis tagas Soome lennuühendused. Nimelt oli Finnair 2019. aastal Soomes peamine lennuettevõtja, vedades tol aastal ligikaudu 15 miljonit reisijat, s.o 67% kõikidest Soome, Soomest välja ja riigisiselt lendavatest reisijatest. Finnair teenindas suuremat osa Soome piirkondlikest lennujaamadest ja tal oli ulatuslik rahvusvaheline võrgustik rohkem kui 100 lennuliiniga, mis ühendasid Soomet peamiste Euroopa ja muu maailma piirkondadega (vt selle kohta 14. aprilli 2021. aasta kohtuotsus Ryanair vs. komisjon (Finnair I; Covid-19), T-388/20, edasi kaevatud, EU:T:2021:196, punktid 45 ja 57).
- 38 Lisaks sellele oli Finnair Soome peamine lennulastiettevõtja ja tal oli ulatuslik Aasia võrgustik. Kuigi see võrgustik oli Soome ja Aasia ettevõtjate vahelises kaubanduses oluline, oli see veelgi olulisem COVID-19 pandeemiast põhjustatud kriisi kontekstis. Finnair nimelt teostas iga päev kaubalende Lõuna-Koreasse, Hiinasse ja Jaapanisse, et täita Soome nõudlust toodete järele, eriti puudutas see farmaatsiatooteid ja meditsiiniseadmeid, mis on vajalikud viirusest tingitud kriisi ohjamisel (14. aprilli 2021. aasta kohtuotsus Ryanair vs. komisjon (Finnair I; Covid-19), T-388/20, edasi kaevatud, EU:T:2021:196, punkt 47).
- 39 Teisest küljest tuleb märkida, nagu komisjon tegi vaidlustatud otsuses, et Finnairil oli Soomes märkimisväärne majanduslik ja sotsiaalne kaal. Nimelt oli Finnair 2017. aastal oluliselt kuueteistkümnnes äriühing Soomes, arvestades tema panust selle riigi SKPsse, 600 miljoni euroni ulatuvat lisandväärtust ning asjaolu, et äriühingul oli 2019. aastal ligikaudu 6800 töötajat.
- 40 Hageja väidab, et need arvud on Soome SKPga (ligikaudu 241 miljardit eurot 2019. aastal) või tööga hõivatute koguarvuga (2,5 miljonit isikut) võrreldes ebapiisavad, et põhjendada kõnealust meedet. Samas, isegi kui Finnairi lisandväärtus moodustas vaid osa Soome SKPst ja Finnairi töötajad moodustasid vaid murdosa Soome töötajate arvust, ei saa see kahtluse alla seada Finnairi tähtsust Soome majanduse jaoks. Nimelt piisab sellest, kui meenutada, et Finnair üksi vedas 67% kõigist Soome, Soomest ja Soome piires reisivatest reisijatest ning oli ainus lennufirma, kes teenindas kogu aasta vältel regulaarselt enamikku Soome piirkondlike lennujaamu. 50% nendel riigisisestel lendudel Finnairi veetud reisijatest reisisid ärilistel põhjustel. Finnairil on seega oluline roll reisijate lennutranspordis riigis, kus kliima ja geograafia tõttu ei ole teised transpordiliigid lennundusele alati rahuldav alternatiiv. Lisaks tegi Finnair pandeemia ajal koostööd Huoltovarmuskeskusega (Soome riiklik varustuskindluse agentuur) ja kasutas oma rahvusvahelist võrgustikku, et rahuldada Soome nõudlust COVID-19 pandeemiaga toimetulekuks vajaliku varustuse järele. Nende ravimite ja meditsiinivahendite varustuskindlus on strateegilise tähtsusega nii Soome elanike tervise kaitsmiseks kui ka liikumispiirangute vähendamiseks ja Soome majanduse kiireks elavdamiseks. Paljud Soome ettevõtted sõltusid Finnairi pakutavatest kaubaveeteenustest ja mõned ka Finnairi ostudest. Nimelt ulatusid Finnairi

ostud oma tarnijatelt 2019. aastal 1,9 miljardi euron, millest 40% tuli Soome ettevõtjatele (vt selle kohta 14. aprilli 2021. aasta kohtuotsus Ryanair vs. komisjon (Finnair I; Covid-19), T-388/20, edasi kaevatud, EU:T:2021:196, punktid 44–53).

- 41 Neid tegureid arvestades leidis komisjon õigesti, et kuna Finnairil on oluline roll Soome siseriiklikus ja rahvusvahelises lennuühenduses ning majanduslik ja sotsiaalne tähtsus paljude Soome tarnijate ja töötajate jaoks, aitas kõnealune meede kaasa ELTL artikli 107 lõike 3 punktis b osutatud eesmärgi saavutamisele, nimelt Soome majanduses esineva tõsise häire kõrvaldamisele, ega süvendanud vastupidi hageja väitele mingil viisil Soome majanduses esinevat häiret.
- 42 Teised hageja selles osas esitatud argumendid ei muuda seda järeldust.
- 43 Esiteks väidab hageja seoses komisjoni varasemate ELTL artikli 107 lõike 3 punkti b alusel tehtud otsustega, et need otsused, mis olid suunatud üksikute ettevõtjate vastu, puudutasid panku ja ühe liikmesriigi raudteevõrgu operaatorit. Selles väidetakse, et kuigi pank võib olla majanduse jaoks süsteemse tähtsusega ja raudteevõrk võib mängida olulist rolli riigi majanduse ja elanikkonna jaoks, ei ole see nii Finnairi puhul.
- 44 Tuleb märkida, et vaidlustatud otsuse õiguspärasust tuleb hinnata üksnes ELTL artikli 107 lõike 3 punkti b raames, mitte aga komisjoni varasema väidetava otsustamispraktika järgi (vt selle kohta 27. veebruari 2013. aasta kohtuotsus Nitrogénművek Vegyipari vs. komisjon, T-387/11, ei avaldata, EU:T:2013:98, punkt 126 ja seal viidatud kohtupraktika). Igal juhul ei tähenda ainuüksi asjaolu, et Finnair ei ole pank ega raudteevõrgu operaator, et ta ei ole Soome majanduse jaoks oluline. Samuti ei saa ainuüksi sellest asjaolust järeldada, et kõnealune meede ei aidanud kaasa ELTL artikli 107 lõike 3 punktis b nimetatud eesmärgi saavutamisele ja et komisjonil oleks pidanud olema kahtlusi, kui ta hindas selle meetme kokkusobivust siseturuga.
- 45 Teiseks tuleb seoses Finnairi väidetavate finantsraskustega enne COVID-19 pandeemiat ühelt poolt märkida, et hageja ei vaidlusta, et see lennuettevõtja ei olnud enne COVID-19 pandeemiat raskustes olev äriühing komisjoni 17. juuni 2014. aasta määruse (EL) nr 651/2014 [ELTL] artiklite 107 ja 108 kohaldamise kohta, millega teatavat liiki abi tunnistatakse siseturuga kokkusobivaks (ELT 2014, L 187, lk 1), artikli 2 punkti 18 tähenduses.
- 46 Teiselt poolt ei nähtu hagiavaldusele lisatud dokumendist „Finantsteave 2019, Finnair“, millele hageja tugineb oma väite põhjendamiseks, et Finnairil oleks olnud enne COVID-19 pandeemia algust raskusi, mis oleksid võinud tekitada kahtlusi seoses kõnealuse meetme kokkusobivusega siseturuga. Vastupidi, kuigi Finnairi kasum oli 2019. aastal 2018. aastaga võrreldes vähenenud 25% võrra, kinnitab see dokument, et vaatamata kasumi vähenemisele oli Finnair enne COVID-19 pandeemiat endiselt kasumlik ettevõtte.
- 47 Kolmandaks väidab hageja seoses Finnairi tähtsusega Soome lennuühenduste jaoks, et vaidlustatud otsus tähtsustab seda üle, kuna kaks kolmandikku selle lennufirma müüdavatest piletitest olid piletid jätkulendudele. Sellega seoses piisab, kui meenutada, et Finnairi veetud mittejätkulendude reisijate arv ei olnud ainus tegur, mida komisjon võttis arvesse, kui ta järeldas, et kõnealune meede aitas kaasa ühe ELTL artikli 107 lõike 3 punktis b osutatud eesmärgi saavutamisele. Nagu nähtub vaidlustatud otsuse punktides 84–86, võttis komisjon arvesse mitte ainult reisijatevedu, vaid ka kaubavedu, tööhõivet, Soome tarnijatelt tehtavaid oste ja panust SKPsse. Isegi kui nõustuda sellega, et kaks kolmandikku Finnairi müüdud piletitest olid piletid jätkulendudele, jääb tõsiasjaks, et enne COVID-19 pandeemiat mängis Finnair olulist rolli riigi

- lennuühendustes (vt eespool punktid 37–40). Neil asjaoludel ei saa hageja väitega tõendada, et kõnealune meede ei aidanud kaasa Soome majanduse tõsise häire kõrvaldamisele ja et komisjonil oleks pidanud olema kahtlusi selle meetme siseturuga kokkusobivuse hindamisel.
- 48 Neljandaks, seoses väitega, et komisjon ei ole tõendanud, et Finnairi pankrot oleks tingimata ohustanud Soome majandust ja lennuühendusi, heidab hageja komisjonile ette eelkõige seda, et komisjon ei ole tõendanud esimesena, et Finnair oleks ilma kõnealuse meetmeta tingimata pankrotistunud ja et kogu tema tegevus oleks siis lõppenud, ning teisena, et ükski teine lennuettevõtja ei oleks suutnud kohanduda ja teenindada varem Finnairi teenindatud lennuliine. Hageja leiab, et ettevõtjate Malev ja Spanair pankrotid näitavad selles osas, et riikliku lennuettevõtja pankrot võib suurendada riigi lennuühenduste hulka ja aidata kaasa tema peamise lennujaama õitsengule.
- 49 Sellega seoses, kuigi komisjon leidis vaidlustatud otsuses, et Finnairi pankrot või maksejõuetus võib põhjustada tõsiseid häireid Soome majanduses, ei pidanud komisjon kõnealuse meetme kokkusobivuse hindamisel kindlaks tegema, et ilma riigi sekkumiseta oleks Finnair tingimata lõpetanud kogu oma tegevuse. Komisjonile piisas järeldusest, et kõnealune meede oli vajalik, arvestades tõsiseid raskusi, millega Finnair puutus kokku oma tegevuse säilitamisel, kuna tema maksevõime oli ohus.
- 50 Sellega seoses tuleb märkida, et COVID-19 levik ja sellest tulenevad lennupiirangud mõjutasid tõsiselt nõudlust nii riigisiseste kui ka rahvusvaheliste lendude järele. On üldteada, et nõudluse äralangemisel oli Finnairi rahavoogudele kohene ja dramaatiline negatiivne mõju. 2020. aasta kevadel tühistas Finnair suure osa oma lendudest ja pidi seejärel reisijatele maksma hüvitist (vaidlustatud otsuse punkt 81). Finnair oli püüdnud saada rahastust laenuturgudelt, kuid ebakindla olukorra ja väljavaadete tõttu ei olnud ta suutnud katta kogu oma likviidsusvajadust. Riigigarantiid käsitleva otsuse tegemise ajal oli tal õnnestunud saada krediidiliin ja ta oli pidanud läbirääkimisi oma koormamata õhusõidukite müügi- ja tagastamisvõimaluse üle, et saada lisavahendeid. Finnair oli varade säilitamiseks rakendanud ka märkimisväärseid läbivaid kulude kärpimise meetmeid.
- 51 Nendest meetmetest hoolimata leidis komisjon vaidlustatud otsuses, tuginedes Finnairi finantsprognosidele aastateks 2020–2022, et äriühingu omavahendid vähenevad märkimisväärselt võrreldes COVID-19 pandeemia eelse olukorraga. Neid prognoose silmas pidades leidis komisjon, et hoolimata Finnairi saadud riigigarantiiga laenust võis ettevõtja kapitali suurendamise puudumine ja võimetus võtta turult piisavas ulatuses laenu, et katta kogu oma likviidsusvajadus, viia Finnairi likviidsuskriisi ja sellest tulenevalt riskini, et ta ei suuda oma maksekohustusi täita ning on sunnitud algatama maksejõuetusmenetluse (vaidlustatud otsuse punktid 4, 80 ja 81).
- 52 Lisaks sellele ei sea vastupidi hageja väitele eespool öeldut kahtluse alla asjaolu, et mõni teine lennuettevõtja võis olla leidnud „muid rahastamisvõimalusi“ müügi- ja tagasirendi kaudu või kärpimise teel.
- 53 Nimelt tuleb märkida, et Finnair otsis enne Soome Vabariigile kirjaliku rekapiitalseerimistaotluse esitamist muid rahastamislahendusi, mis sarnanesid nendega, millele hageja oma avalduses viitas, kuid ei suutnud turgudelt saada rahastust, mis oleks võimaldanud katta kogu tema likviidsusvajaduse. Lisaks sellele märkis komisjon, et kõnealusel rekapiitalseerimisel oli Finnairi jaoks kaks peamist tagajärge. Esiteks võimaldas see suurendada Finnairi omakapitali ja parandas seega tema võla suhtarvu ning väljavaateid saada uuesti juurdepääs finantsturgudele

vastuvõetavatel tingimustel. Teiseks võimaldas see lisada Finnairile likviidsust. Soome ametiasutused ja komisjon leidsid seetõttu, et rekapiitalseerimise kaudu saadud likviidsust ei oleks saanud saavutada muul viisil (vaidlustatud otsuse punkt 42). Seevastu ei võimalda ükski toimikus osutatud asjaolu, nimelt mitte mingi hageja esitatud teave, järeldada, et „muud rahastamislahendused“ oleksid võimaldanud saavutada kõnealuse meetmega taotletava eesmärgi, tagades samal ajal, et oodatav tulemus saavutatakse selle mõlema komponendi puhul.

- 54 Seega tuleb eespool öeldut silmas pidades järeldada, et komisjon on tõendanud, et kõnealune meede oli vajalik, võttes arvesse tõsiseid raskusi, millega Finnair seisis silmitsi oma tegevuse säilitamisel, kuna tema maksevõime oli ohus.
- 55 Pealegi, isegi kui hageja viidatud näited ettevõtjate Malev ja Spanair kohta näitavad, et lennuettevõtja pankrot ei too tingimata kaasa lennuühenduste kaotust asjaomase liikmesriigi jaoks, piisab sellest, kui märkida, et Finnairi tähtsus riigi lennuühenduste jaoks ei olnud ainus tegur, mida võeti arvesse selle tähtsuse hindamisel Soome majanduse jaoks (vt eespool punkt 47). Lisaks sellele ei esita hageja mingeid tõendeid, mis võiksid selgitada Üldkohtule nende kahe pankroti tagajärgi tööhõivele, tarnijatele ja lõppkokkuvõttes kahe asjaomase liikmesriigi majanduses loodud lisandväärtusele. Neil asjaoludel ei saa hageja analoogia nende pankrottide ja käesoleva juhtumi vahel kuidagi mõjutada järeldust, et kõnealune meede kõrvaldas tõsise häire Soome majanduses.
- 56 Seejuures hageja väide, et tal on suur lennukipark, mida oleks saanud kiiresti ümber paigutada, et asendada Finnairi tema tegevuse lõpetamise korral, keskendub Soome lennuühendustele ja jätab tähelepanuta muud arvesse võetud tegurid, nagu kohalik tööhõive, kohalikud tarnijad ja nende loodud lisandväärtus Soome majandusele.
- 57 Kõigest eelnevast tuleneb, et kuigi kõnealune meede toob loomulikult kaasa Finnairi finantsolukorra paranemise, on see siiski vajalik ELTL artikli 107 lõike 3 punktis b osutatud ühe eesmärgi saavutamiseks, nimelt Soome majanduses esineva tõsise häire kõrvaldamiseks vastavalt eespool punktis 29 viidatud kohtupraktikale. Seega tuleb järeldada, et kolmanda väite esimese osa raames ei ole hageja esitanud ühtegi veenvat tõendit kahtluste olemasolu kohta määruse 2015/1589 artikli 4 lõigete 3 ja 4 tähenduses.
- 58 Seega tuleb see väiteosa tagasi lükata.

– *Tõend ajutise raamistiku punkti 3.11 rikkumise kohta*

- 59 Hageja väidab sisuliselt, et komisjonil oleks pidanud olema kahtlusi, kuna kõnealune meede kaldus kõrvale teatud nõuetest, mis on sätestatud ajutise raamistiku punktis 3.11.
- 60 Komisjon, keda toetab Soome Vabariik, vaidleb sellele väite vastu.
- 61 Väljakujunenud kohtupraktika kohaselt on komisjonil ELTL artikli 107 lõike 3 alusel abimeetmete siseturuga kokkusobivuse hindamisel kaalutusõigus (vt selle kohta 19. juuli 2016. aasta kohtuotsus *Kotnik* jt C-526/14, EU:C:2016:570, punkt 38 ja seal viidatud kohtupraktika). Selle kaalutusõiguse teostamiseks võib komisjon kehtestada käitumisreeglid, et kindlaks määrata kriteeriumid, mille alusel ta kavatses hinnata, kas liikmesriikide plaanitavad abimeetmed on siseturuga kooskõlas. Sellega, et ta võtab vastu selliseid käitumisreegleid ja annab nende avaldamisega teada, et ta kavatses neid edaspidi nendega hõlmatud juhtumitele kohaldada, piirab komisjon oma kaalutusõigust ega saa neist reeglitest põhimõtteliselt kõrvale kalduda, ilma et

tema suhtes olenevalt olukorrast rakendataks sanktsioone selliste õiguse üldpõhimõtete rikkumise eest nagu võrdne kohtlemine või õiguspärase ootuse kaitse (vt selle kohta 8. märtsi 2016. aasta kohtuotsus *Kreeka vs. komisjon*, C-431/14 P, EU:C:2016:145, punkt 69 ja seal viidatud kohtupraktika, ning 19. juuli 2016. aasta kohtuotsus *Kotnik jt*, C-526/14, EU:C:2016:570, punktid 39 ja 40).

- 62 Kuigi riigiabi valdkonnas on komisjon seotud enda vastuvõetud raamistikega, ei vabasta selliste raamistike vastuvõtmine siiski komisjoni kohustusest hinnata konkreetseid erandlikke asjaolusid, millele liikmesriik mingis kindlas juhtumis viitab, et taotleda ELTL artikli 107 lõike 3 punkti b vahetut kohaldamist (vt selle kohta 8. märtsi 2016. aasta kohtuotsus *Kreeka vs. komisjon*, C-431/14 P, EU:C:2016:145, punktid 70–72, ja 19. juuli 2016. aasta kohtuotsus *Kotnik jt*, C-526/14, EU:C:2016:570, punkt 41).
- 63 Käesoleval juhul teatasid Soome ametiasutused meetmest ELTL artikli 107 lõike 3 punkti b alusel. Vaidlustatud otsuses uuris komisjon kõnealust meetet ajutise raamistiku punkti 3.11 alusel. Siiski loobus komisjon mõne raamprogrammi nõude kohaldamisest, et võtta arvesse kõnealuse meetme eripära, nimelt erainvestorite osalust ja asjaolu, et riik kui pikaajaline aktsionär ei suurendanud oma osalust abisaaja kapitalis võrreldes oma osalusega enne pandeemiat. Komisjon teatas, et ta kohaldab tulevikus samade tunnustega võrreldavate olukordade suhtes sama lähenemisviisi ja algatab menetluse ajutise raamistiku muutmiseks, et lisada sellesse see lähenemisviis.
- 64 Poolte erimeelsused on seega seotud ajutise raamistiku punktis 3.11 sätestatud nõuetega, mida komisjon ei kohaldanud. Tegemist on esiteks nõudega, et COVID-19 raames vastuvõetud individuaalsed rekapiitaliseerimismeetmed peavad sisaldama tasu suurendamise mehhanismi, mis suurendab riigi võetavat tasu, et ergutada abisaajat riigi osalust tagasi ostma, ja teiseks keeluga, mis ei võimalda abisaajatel omandada rohkem kui 10% osalusest konkureerivates ettevõtetes, kuni vähemalt 75% kõnealustest meetmetest ei ole hüvitatud, ja lõpuks keeluga, mis ei võimalda abisaajatel jaotada dividende, kuni meetmed ei ole täielikult tagasi makstud. Hageja väidab, et sellega lõi komisjon kunstlikult erandi ajutisest raamistikust ning rikkus võrdse kohtlemise, õiguskindluse ja õiguspärase ootuse põhimõtteid. Komisjon ja Soome Vabariik väidavad vastupidi, et esinesid konkreetset asjaolud, mis vastavalt eespool punktis 62 viidatud kohtupraktikale põhjendavad ELTL artikli 107 lõike 3 punkti b otsest kohaldamist käesoleva juhtumi asjaolude suhtes ja seega eespool nimetatud nõuete kohaldamata jätmist.
- 65 Sellega seoses tuleb märkida, et esiteks oli kõnealune meede osa reguleerivast raamistikust, mida iseloomustasid COVID-19 pandeemiast tingitud erandlikud asjaolud, ja teiseks iseloomustasid seda meetet väga spetsiifilised ja vaid sellele meetmele omased tunnused.
- 66 Kõnealuse meetme reguleeriva raamistiku osas tuleb märkida, et COVID-19 pandeemia põhjustas erakorralisi asjaolusid. Liikmesriikide vastu võetud mitmesugused ohjeldamismeetmed, nagu sotsiaalse distantseerumise meetmed, reisipiirangud, karantiin ja isolatsioonimeetmed, tõid kaasa lennutranspordi nõudluse kokkuvarisemise ning mõjutasid otseselt ja tõsiselt selles sektoris tegutsevaid ettevõtteid.
- 67 Nende erakorraliste asjaolude majanduslik mõju nõudis viivitamatuid meetmeid nii liikmesriikide kui ka liidu tasandil. Selleks võttis komisjon 19. märtsil 2020 ehk mõned päevad pärast seda, kui liikmesriigid olid vastu võtnud esimesed ohjeldamismeetmed, vastu ajutise raamistiku, et võimaldada neil tegutseda kiireloomuliselt, nagu olukord seda nõuab. Sellega seoses sätestas komisjon ajutises raamistikus tingimused, millele ajutised riigiabimeetmed peavad vastama, et neid saaks pidada siseturuga kokkusobivaks ELTL artikli 107 lõike 3 punkti b alusel ja et need

saaks pärast seda, kui asjaomane liikmesriik on nendest teatanud, väga kiiresti heaks kiita. Arvestades selle vastuvõtmise ajal valitsenud äärmiselt kiireloomulist olukorda, ei saanud see raamistik ette näha kõiki meetmeid, mida liikmesriigid tõenäoliselt võtavad COVID-19 pandeemiast põhjustatud kriisist mõjutatud ettevõtjate kasuks. Selleks, et võtta arvesse olukorra arengut ja eri liiki meetmeid, mida liikmesriigid kaalusid pandeemia kahjulike tagajärgedega tegelemiseks, muutis komisjon ajutist raamistikku mitmel korral. Seega valmistas komisjon eelkõige vaidlustatud otsuse vastuvõtmise ajal ette menetluse algatamist, et ajutist raamistikku uuesti muuta eesmärgiga võtta arvesse selliseid ajutisi abimeetmeid nagu kõnealusel juhul käsitletavat meetmed. See muudatus võeti lõpuks vastu 29. juunil 2020, seega umbes 20 päeva pärast vaidlustatud otsuse vastuvõtmist.

- 68 Seoses kõnealuse meetme eripäraga tuleb märkida, et sellel meetmel olid väga erilised omadused, mida komisjon ei näinud ajutise raamistiku vastuvõtmise ajal ette. Esiteks ei olnud selle meetme eesmärk suurendada riigi kui pikaajalise aktsionäri osalust, kuna viimane märkis uusi aktsiaid ainult proportsionaalselt oma varasema osaluse suurusega. Teiseks nägi kõnealune meede ette märkimisväärse erasektori osaluse. Erainvestorite osalus Finnairi rekapitalizeerimises moodustas tõepoolest vähemalt 30% uuest kapitalisüstitist, kuna erapangad võtsid endale kohustuse märkida uusi aktsiaid, mida praegused või potentsiaalsed erainvestorid ei ostaks. Nagu Soome Vabariik täpsustas, garanteeris see erapankade võetud kohustus, et riigi osa ei suurene. Seega tingis rekapitalizeerimise meetod selle, et riigiabi summa oli palju väiksem, kui oleks olnud vajalik ilma kõnealuse erasektori osaluseta. Kokkuvõttes hõlmas Finnairi rekapitalizeerimine nii avaliku kui ka erakapitali üheaegset osalemist samadel tingimustel, kusjuures täpsustati, et avaliku sektori aktsionäride ja eraaktsionäride aktsiate suhe jäi muutumatuks.
- 69 Neid erandlikke asjaolusid ja kõnealuse meetme väga erilisi omadusi silmas pidades tuleb kontrollida, kas hageja poolt Üldkohtule esitatud asjaolud olid sellised, mis tekitasid kahtlusi seoses kõnealuse meetme kokkusobivusega siseturuga.
- 70 Esiteks, seoses tasu suurendamise mehhanismiga, mille eesmärk on innustada abisaajat tagasi ostma riigi märgitud osalust, väidab hageja, et ajutise raamistiku punkti 61 kohaselt peab „iga“ rekapitalizeerimismeede – ilma eranditeta – sellist mehhanismi sisaldama. Komisjon on ekslikult vabastanud Soome Vabariigi nõudest esitada strateegia, kuidas riik müüb kõnealusest meetmest tulenevalt oma osa Finnairi kapitalist edasi, kuigi selline strateegia on nõutav ajutise raamistiku punkti 3.11.7 „Riigi strateegia rekapitalizeerimisest tulenevast osalusest väljumiseks ja aruandluskohustused“ alusel. Sellega seoses väidab hageja ühelt poolt, et ei ole põhjendatud kohelda erinevalt äriühinguid, milles riik oli enne COVID-19 pandeemiat aktsionär, ja neid, milles ta ei olnud aktsionär. Nende erinev kohtlemine, mida komisjon väidetavalt rakendab, kaldub kõrvale reeglist, mille eesmärk on vähendada konkurentsimoonutusi, ja rikub ELTL artiklis 345 sätestatud neutraalsuse põhimõtet avaliku ja eraomandi vahel. Teiselt poolt väidab hageja, et oleks vale asuda seisukohale, nagu komisjon teeb vaidlustatud otsuses, et olemasolevate aktsionäride positsioonide suhteliselt suur vähendamine õigustab loobumist tasude suurendamise mehhanismi nõudest.
- 71 Nagu hageja möönab, on ajutise raamistiku punktis 61 sätestatud, et „[i]ga rekapitalizeerimismeede peab sisaldama astmelist mehhanismi, millega suurendatakse riigi võetavat tasu, et ergutada abisaajat riigi kapitalisüste tagasi maksma“. Siiski ei vabasta selle raamistiku punkti 61 ega ka punkti 3.11.7 sisu, millele ka hageja tugineb, komisjoni kohustusest kontrollida, kas selline tasu suurendamise mehhanism on kõnealusel juhul asjakohane, võttes arvesse kõnealuse meetme eripära, ja kui see ei ole nii, siis kohaldada otseselt ELTL artikli 107 lõike 3 punkti b.

- 72 Sellega seoses leidis komisjon vaidlustatud otsuse punktis 74, et ajutises raamistikus riigi jaoks ette nähtud stiimulid müüa COVID-19 pandeemiaga seoses abina omandatud omakapitali osa ei ole sobivad selliste ettevõtete rekapiitalseerimiseks, mis olid juba osaliselt riigi omanduses ja milles riik ja erainvestorid märkisid aktsiaid proportsionaalselt oma varasema osalusega. Teiseks märkis komisjon kõnealuse otsuse punktides 92 ja 93, et kuigi ajutine raamistik nägi ette mehhanismi riigi tasu suurendamiseks kahes etapis, näitas kõnealune meede, et uusi aktsiaid, mida märkis eelkõige riik, pakuti vähemalt 20% võrra madalama hinnaga kui Finnairi aktsia hind rekapiitalseerimistaotlusele eelnenud 15 päeva jooksul. Neid asjaolusid arvestades leidis komisjon, et kõnealune allahindlus oli piisav, et tagada Soome Vabariigile piisav tasu, ning jõudis järeldusele, et vastupidi ajutise raamistiku punktide 60–62 nõuetele ei ole riigi makstava tasu edasine suurendamine vajalik. Lõpuks leidis komisjon kõnealuse otsuse punktis 111, et kuna riigi osalust Finnairi kapitalis ei ole pärast rekapiitalseerimist suurendatud, ei ole vaja nõuda ajutise raamistiku punktis 3.11.7 sätestatud väljumisstrateegia esitamist.
- 73 Hageja ei vaidlusta komisjoni hinnangut, et kuna riigi märgitud uued aktsiad olid vähemalt 20% võrra odavamad kui Finnairi aktsiate hind, oli see väärtuskärbe piisav, et tagada Soome Vabariigile piisav tasu. Seevastu kritiseerib hageja komisjoni seisukoha eest, et riigi stiimul kõnealuse meetme raames omandatud kapitaliosa edasimüügiks, mis tuleneb ajutises raamistikus ette nähtud tasu suurendamise mehhanismidest, ei olnud käesoleval juhul asjakohane.
- 74 Sellega seoses tuleb märkida, et ajutise raamistiku punktides 61 ja 62 sätestatud tasu suurendamise mehhanismide eesmärk on taastada *status quo ante*.
- 75 Kuid sellises olukorras, millega on tegemist käesoleval juhul, kus riik ostab uusi aktsiaid proportsionaalselt oma varasema osalusega, kohustaks ajutise raamistiku punktide 61 ja 62 kohaldamine ning nõue, et riik müüks kõnealuse meetme raames omandatud kapitaliosa, tegelikult vähendama oma osalust madalamale tasemele kui enne kõnealuse meetme rakendamist, mis tooks kaasa abisaaja kapitali struktuuri muutumise. Sellise stsenaariumi puhul ei saa välistada, et riik on sunnitud loobuma enamusaktsionäri positsioonist, mis tal oli enne rekapiitalseerimist. Sellised tagajärjed läheksid kaugemale ajutise raamistiku punktides 61 ja 62 sätestatud tasu suurendamise mehhanismide eesmärgist, nagu on sätestatud eespool punktis 74.
- 76 Seetõttu tuleb kõnealuse meetme väga spetsiifilisi omadusi silmas pidades järeldada, et ajutise raamistiku punktides 61 ja 62 sätestatud nõue, mille kohaselt tuleb kehtestada tasu suurendamise mehhanism, mis ergutab abisaajat tagasi ostma riigi omandatud kapitaliosa, oli, nagu komisjon õigesti leidis, ebasobiv.
- 77 Teised hageja esitatud argumendid ei sea seda järeldust kahtluse alla.
- 78 Nimelt esiteks, vastupidi hageja väitele, ei tõenda komisjoni praktika, millele ta selles osas tugineb, et riigi osaluse vähendamine Finnairi kapitalis võrreldes sellega, mis tal oli enne COVID-19 pandeemiat, oleks pidanud olema nõutav. Hageja nimetatud näited, nimelt kaks varasemat komisjoni otsust, mis puudutavad Crédit Lyonnais'd ja Alstomi, puudutasid vastavalt olukorda, kus erastamise eesmärk oli selgelt määratud asjaomase panga jaoks, ja olukorda, kus riik tegi sisse makse kõnealuse ettevõtte kapitali. Need olukorrad erinevad eespool punktis 75 nimetatud olukordadest. Lisaks tuleb vastavalt eespool punktis 44 viidatud kohtupraktikale vaidlustatud otsuse õiguspärasust hinnata üksnes ELTL artikli 107 lõike 3 punkti b raames, mitte aga komisjoni varasema väidetava otsustamispraktika järgi.

- 79 Teiseks ei saa olla edukas hageja väide, et komisjon on tekitanud erinevuse riigi osalises omandis olevate ettevõtjate ja nende ettevõtjate vahel, mis ei olnud veel riigi osalises omandis. Nimelt ei ole meede, mis suurendab riigi üldist osalust ettevõttes, mis kuulub osaliselt talle enne COVID-19 pandeemiat ja mis sisaldab riigiabi, võrreldav kõnealuse meetmega, arvestades viimase eripära, ning seetõttu ei saa nendest kahest meetmekategooriast kasu saavaid ettevõtjaid erinevalt kohelda.
- 80 Samuti ei saa olla edukas hageja väide, et komisjon on rikkunud ELTL artiklit 345, mis sätestab aluslepingute neutraalsuse põhimõtte liikmesriikide omandisuhete süsteemi suhtes. Kõnealune meede ei puuduta nimelt liikmesriikide omandisuhete süsteemi kui sellist.
- 81 Lõpuks, mis puudutab võimalikku koostoimet olemasolevate aktsionäride positsioonide vähendamise taseme ja hageja argumentatsioonis viidatud tasu suurendamise mehhanismi nõude vahel (vt eespool punkt 70), siis piisab sellest, kui märkida, et igal juhul ei olnud eespool juba punktides 73–76 kirjeldatud põhjustel tasu suurendamise mehhanism kõnealust meedet iseloomustavate konkreetsete asjaolude puhul asjakohane.
- 82 Järelikult tuleb Finnairi puudutaval konkreetsetel juhtudel – mille puhul abimeede on kapitalstruktuuri suhtes neutraalne, erasektori kaasnev osalus on märkimisväärne, riigile makstav tasu on piisav ja seega on konkurentsimoontuse oht väiksem – eeldada, et komisjon on vaidlustatud otsuses vastavalt eespool punktis 62 viidatud kohtupraktikale õiguslikult piisavalt tõendanud, et kõnealune juhtum erineb ajutises raamistikus nimetatud olukordadest. Seega ei tõenda asjaolu, et see meede ei sisalda riigi jaoks väljumisstrateegiat, sealhulgas tasu suurendamise mehhanismi, mis ergutab abisaajat riigi märgitud osalust tagasi ostma, kahtluste esinemist määruse 2015/1589 artikli 4 lõigete 3 ja 4 tähenduses.
- 83 Teiseks, mis puudutab ajutise raamistiku punktis 74 sätestatud abisaaja suhtes kohaldatavat keeldu omandada üle 10% osalusest konkureerivas või sama tegevusala ettevõtjas, siis väidab hageja, et komisjon lubas Soome Vabariigil ebaseaduslikult kohaldada seda keeldu kolme aasta jooksul. Nimelt leidis komisjon väidetavalt ekslikult, et selline nõue, mis on sätestatud ajutise raamistiku punktis 74, oli mõeldud selleks, et ergutada erainvestoreid ostma riigi poolt COVID-19 pandeemia ajal toetatud eraettevõtetes omandatud aktsiaid ja et see ei ole seega asjakohane olukorras, kus riik on pikaajaline aktsionär. Hageja sõnul oli selle nõude tegelik eesmärk kõrvaldada konkurentsimoontused.
- 84 Tuleb märkida, et vastavalt ajutise raamistiku punktile 74 „[k]uni vähemalt 75% COVID-19 rekapiitaliseerimismeetmetest ei ole tagasi makstud, ei tohi muud abisaajad peale VKEd e omandada üle 10% osalust konkurentides või muudes sama äriiini ettevõtjates, sealhulgas eelneva ja järgneva etapi ettevõtjates“.
- 85 Sellega seoses tuleb märkida, et kõnealusel omandamiskeelul on kaks eesmärki. Esiteks piirab see põhjendamatuid konkurentsimoontusi, takistades abisaajatel kasutada riiklikke vahendeid turgu tõenäoliselt moonutava tegevuse rahastamiseks, näiteks osaluse omandamiseks konkureerivas või samas äri sektoris tegutsevas ettevõttes. Teiseks, kuna ajutise raamistiku lõige 74 seab keelu tühistamise vähemalt abimeetme tagasimaksmisega vähemalt 75% ulatuses, annab keeld abisaajale stiimuli osta riigi märgitud osalus võimalikult kiiresti tagasi.
- 86 Kuid käesoleval juhul, nagu on kirjeldatud eespool punktides 73–76 ja nagu komisjon on selgitanud oma otsuse punktis 104, ei ole asjakohane selline nõue, mis on seotud kõnealuse meetme tagasimaksmisega 75% ulatuses, kuna selline tagasimaksmine kohustaks asjaomast

liikmesriiki vähendama oma osalust abisaaja kapitalis madalamale tasemele kui see, mis tal oli enne COVID-19 pandeemiat. Neil asjaoludel oli komisjonil õigus järeldada, et ajutise raamistiku punktis 74 sätestatud omandamiskeeldu ei saa antud juhul kohaldada.

- 87 Selle asemel kehtestas Soome Vabariik Finnairile omandamiskeeldu kolme aasta jooksul alates kapitalisüsti kuupäevast (vaidlustatud otsuse punkt 25). Komisjon leidis, et see ajavahemik on asjakohane ja proportsionaalne vajadusega piirata põhjendamatuid konkurentsimoonutusi (vaidlustatud otsuse punkt 105).
- 88 Hageja ei vaidlusta Soome Vabariigi esitatud ja komisjoni heaks kiidetud keeldu kestust. Ta kritiseerib üksnes seda, et komisjon lubas kõnealusel liikmesriigil teha erandi ajutise raamistiku punktis 74 sätestatud omandamiskeelust, põhjendades seda sellega, et konkurentsimoonutused oleksid piiratumad, kui abisaaja oleks avalik-õiguslik ettevõtte.
- 89 Siiski tuleb märkida, et komisjon ei tuginenud abisaaja avalikule või eraõiguslikule laadile. Nagu nähtub vaidlustatud otsuse punktist 105, tugines komisjon selleks, et põhjendada erandit ajutise raamistiku punktis 74 sätestatud omandamiskeelust juhtumi väga spetsiifiliste asjaoludega, üksnes asjaolule, et riik ei suurendanud oma osalust asjaomases ettevõttes, mis tähendas, et seda nõuet ei saa sellisena kohaldada, ilma et see tooks kaasa märkimisväärse muutuse abisaaja kapitalstruktuuris.
- 90 Eespool nimetatut arvestades tuleb järeldada, et komisjon on vaidlustatud otsuses vastavalt eespool punktis 62 viidatud kohtupraktikale õiguslikult piisavalt tõendanud, et kõnealune juhtum erineb ajutise raamistiku punktis 74 nimetatud olukordadest. Seega ei ole asjaolu, et komisjon nõustus kolmeaastase omandamiskeeluga, selle asemel, et siduda see keeld riigi antud omakapitalist 75% tagasimaksmisega, märk sellest, et esineb kahtlusi määruse 2015/1589 artikli 4 lõigete 3 ja 4 tähenduses.
- 91 Kolmandaks väidab hageja seoses dividendide maksmise keeluga, et komisjon loobus sellest keelust, kuna see vähendas erainvestorite huvi osaleda Finnairi rekapitaliseerimises, jättes tähelepanuta asjaolu, et see järeldus kehtis ka eraettevõtete suhtes, millesse riik esimest korda abimeetme abil omakapitali lisas. Dividendide maksmise keeld peaks tagama, et ettevõtte rekapitaliseerimist riigi poolt ei kasutata aktsionäride rikastamiseks. Dividendikeeldu tühistamisega paneb komisjon väidetavalt toime diskrimineerimise asjaomase äriühingu aktsionäride struktuuri alusel.
- 92 Sellega seoses tuleb märkida, et ajutise raamistiku punktis 77 on sätestatud, et abisaaja ei saa jaotada dividende, kuni rekapitaliseerimismeetmetest tulenevad tagasimaksud ei ole täielikult tehtud.
- 93 Siinjuures tuleb täpsustada, et dividendide maksmise keeld on mõeldud selleks, et tagada riigi sekkumise ajutine iseloom – ergutades abisaajat abimeetme raames omandatud riigi osalust tagasi ostma – ja tugevdada abisaaja omavahendeid.
- 94 Nagu eespool punktides 73–76 on täpsustatud, leidis komisjon õigesti, et abisaaja ergutamine kõnealuse meetme raames omandatud riigi osaluse tagasiostmiseks ei olnud asjakohane, arvestades kõnealuse meetme eripära.

- 95 Teiseks, kuigi väljavaade dividendidest ilma jääda vähendab hageja väitel tõepoolest igal juhul erainvestori huvi rekapitaliseerimises osalemise vastu, on oluline märkida, et nagu on kirjeldatud vaidlustatud otsuse punktides 73 ja 94, põhineb kõnealune meede erasektori olulisel osalemisel sellisel viisil, et riigi osalus Finnairi kapitalis jääb muutumatuks.
- 96 Kõnealuse meetme seda eripära silmas pidades oli käesoleval juhul oluline lubada dividendide maksmist, kuna see kujutas endast stiimulit eraaktsionäridele ja erainvestoritele uute aktsiate märkimiseks ja seega Finnairi varustamiseks uue erakapitaliga. Kuna kõnealune meede oli kavandatud nii, et abi summa oli minimaalne, tuleb pidada asjakohaseks, et erainvestorite märkimisväärse panuse kindlustamiseks tagati neile dividendid uute aktsiate eest, mida nad märkisid.
- 97 See on nii seda enam, et COVID-19 pandeemiaga seotud erakorralised asjaolud on vältimatult kaasa toonud õhutranspordi sektori investeerimiskliima halvenemise. Seega oli vaidlustatud otsuse vastuvõtmise ajal kõnealune investeerimiskliima halvenemine selline, et see oli viinud, nagu on meelde tuletatud vaidlustatud otsuse punktis 43, selleni, et Soome Vabariik andis Finnairile riigigarantii, et suurendada võimalusi, et avalik ja erasektor osaleksid samal ajal Finnairi rekapitaliseerimises. Soome Vabariik ei saa järelikult eeldada eraaktsionäride ja investorite märkimisväärset osalust ilma stiimuleid pakkumata.
- 98 Seega tuleb märkida, et dividendide maksmise keelu puudumine on põhjendatud sellega, et riigi osalus ei suurene võrreldes tema osalusega enne COVID-19 pandeemiast põhjustatud kriisi, sest Finnairi rekapitaliseerimises osalesid samal ajal eraaktsionärid ja investorid, mis vähendas abi summat. Seega on eraaktsionäridele ja erainvestoritele makstavad dividendid vaid tasu nende märkimisväärse investeeringu eest ettevõtjasse Finnair kriisiolukorras ja ebasoodsas investeerimiskliimas.
- 99 Igal juhul ei ole hageja esitanud mingeid tõendeid, mis näitaksid, et olukord, kus riik omandab osaluse eraettevõtte kapitalis abimeetme abil, mis põhimõtteliselt suurendab riigi osalust selle ettevõtte kapitalis, on võrreldav käesoleva juhtumi puhul ilmneva olukorraga, kus on kaasatud nii avalik kui ka erakapital, samadel tingimustel ja proportsionaalselt nende eelneva osalusega. Enamgi veel, eespool punktis 95 esitatud põhjustel tuleb otsustada, et need olukorrad on erinevad ja et vaidlustatud otsus ei ole diskrimineeriv. Järelikult ei saa selle väitega nõustuda.
- 100 Eelpool esitatut arvestades tuleb järeldada, et vaidlustatud otsusega on kooskõlas punktis 62 viidatud kohtupraktikaga õiguslikult piisavalt tõendatud, et kõnealune juhtum erineb ajutise raamistikuga hõlmatud olukordadest. Seega ei ole asjaolu, et komisjon tühistas dividendide maksmise keelu, märk sellest, et esineb kahtlusi määruse 2015/1589 artikli 4 lõigete 3 ja 4 tähenduses.
- 101 Sellisel juhul ei ole ainuüksi asjaolu, et komisjon tegi erandi ajutise raamistiku teatavate nõuete kohaldamisest, et võtta arvesse kõnealuse meetme erilisi asjaolusid eespool punktis 62 viidatud kohtupraktika tähenduses, st et riik oli abisaaja kauaaegne enamusaktsionär ja et ta märkis uusi aktsiaid ainult proportsionaalselt oma varasema osaluse suurusega, piisav tõend selle kohta, et komisjonil oleks pidanud tekkima kahtlusi nimetatud meetme kokkusobivuses siseturuga, mis oleks pidanud viima ametliku uurimismenetluse algatamise otsuse vastuvõtmiseni.
- 102 Kõiki eelnevaid kaalutlusi arvestades tuleb järeldada, et vastupidi hageja väitele ei ole komisjon rikkunud võrdse kohtlemise, õiguskindluse ja õiguspärase ootuse põhimõtteid.

103 Sellest järeldub, et kolmanda väite teise osa raames ei ole hageja esitanud ühtegi veenvat tõendit kahtluste olemasolu kohta määruse 2015/1589 artikli 4 lõigete 3 ja 4 tähenduses. Seetõttu tuleb see väiteosa tagasi lükata.

– Tõend selle kohta, et on rikutud kohustust kaaluda abi positiivset ja negatiivset mõju kaubandustingimustele ja moonutamata konkurentsi säilitamisele

104 Hageja väidab sisuliselt, et komisjon peab abi kokkusobivuse hindamisel kaaluma ELTL artikli 107 lõike 3 punktis b sätestatud eesmärkide saavutamise eeldatavat positiivset mõju ja negatiivset mõju, mis seisneb konkurentsimoontonustes ja abi mõjus liikmesriikide vahelisele kaubandusele. Ajutine raamistik, eelkõige selle punkt 1.2 kohustab komisjoni sellist kaalumist rakendama. Teise võimalusena väidab hageja, et kui Üldkohus leiab, et ajutine raamistik vabastab komisjoni sellest vajadusest, siis kavatseb ta esitada väite, et ajutine raamistik on ELTL artikli 277 alusel ebaseaduslik, kuna see rikub kaalumise kohustust.

105 Komisjon, keda toetavad Prantsuse Vabariik ja Soome Vabariik, vaidlustab selle väite.

106 ELTL artikli 107 lõike 3 punktis b on märgitud: „Siseturuga kokkusobivaks võib pidada [...] abi [...] mõne liikmesriigi majanduses tõsise häire kõrvaldamiseks“. Selle sätte sõnastusest tuleneb, et selle koostajad leidsid, et kogu liidu huvides on olukord, kus üks või teine liidu liikmesriik suudab ületada suure või isegi eksistentsiaalse kriisi, millel võivad olla vaid tõsised tagajärjed kõigi või osa liikmesriikide majandusele ja seega liidule kui sellisele. Seda ELTL artikli 107 lõike 3 punkti b sõnastuse grammatilist tõlgendust kinnitab selle võrdlus ELTL artikli 107 lõike 3 punktiga c, mis käsitleb „abi teatud majandustegevuse või teatud majanduspiirkondade arengu soodustamiseks, kui niisugune abi ei mõjuta ebasoovitavalt kaubandustingimusi määral, mis oleks vastuolus ühiste huvidega“, kuivõrd viimati nimetatud sätte sõnastus sisaldab tingimust tõendamise kohta, et kaubandustingimusi ei ole muudetud määral, mis oleks vastuolus ühiste huvidega, ja mida ei leidu ELTL artikli 107 lõike 3 punktis b (vt selle kohta 22. septembri 2020. aasta kohtuotsus Austria vs. komisjon, C-594/18 P, EU:C:2020:742, punktid 20 ja 39).

107 Seega kui ELTL artikli 107 lõike 3 punktis b sätestatud tingimused on täidetud, see tähendab käesoleval juhul, et asjaomane liikmesriik seisab silmitsi tõsise häirega oma majanduses ja et häire kõrvaldamiseks võetud abimeetmed on selleks ühelt poolt vajalikud ning teiselt poolt sobivad ja proportsionaalsed, siis eeldatakse, et need meetmed on võetud liidu huvides, mistõttu selle sätte kohaselt ei ole nõutav, et erinevalt ELTL artikli 107 lõike 3 punktis c sätestatust kaaluks komisjon abi positiivset ja negatiivset mõju kaubandustingimustele ja moonutamata konkurentsi säilitamisele. Teisisõnu puudub sellisel kaalumisel mõte ELTL artikli 107 lõike 3 punkti b raames, kuna selle tulemus on eeldatavasti positiivne. Sellel aga, et liikmesriik suudab kõrvaldada tõsise häire oma majanduses, saab olla üksnes positiivne mõju liidule üldiselt ja siseturule konkreetselt (17. veebruari 2021. aasta kohtuotsus Ryanair vs. komisjon, T-238/20, edasi kaevatud, EU:T:2021:91, punkt 68).

108 Seetõttu tuleb tagasi lükata hageja argument, mille kohaselt tuleneb kaalumise kohustus siseturuga kokkusobiva abi, sealhulgas ELTL artikli 107 lõike 3 punkti b alusel kokkusobivaks tunnistatud abi erandlikkusest. Samadel põhjustel ei saa hageja tugineda 6. juuli 1995. aasta kohtuotsusele AITEC jt vs. komisjon (T-447/93–T-449/93, EU:T:1995:130) ja 19. septembri 2018. aasta kohtuotsusele HH Ferries jt vs. komisjon (T-68/15, EU:T:2018:563, punktid 210–214) (vt selle kohta 17. veebruari 2021. aasta kohtuotsus Ryanair vs. komisjon, T-238/20, edasi kaevatud, EU:T:2021:91, punkt 69, ja 14. aprilli 2021. aasta kohtuotsus Ryanair vs. komisjon (Finnair I; Covid-19), T-388/20, edasi kaevatud, EU:T:2021:196, punktid 70 ja 71).

- 109 Samuti ei saa pidada veenvaks hageja väidet, et tasakaalustamise kohustuslikkus tuleneb ajutisest raamistikust, kuna raamistikus ei ole sellist kohustust sätestatud. Täpsemalt sisaldab kõnealune komisjoni viidatud ajutise raamistiku punkt 1.2, mis käsitleb „[v]ajadus[t] riigiabi meetmete tõhusa koordineerimise järele Euroopa tasandil“, ühteainsat punkti, nimelt punkti 10, mis ei sisalda selle kohta ühtegi nõuet.
- 110 Sellest järeldub, et komisjon ei olnud vaidlustatud otsuses kohustatud mõjusid kaaluma vastavalt hageja nõudele. Kuigi hageja väidab, et ajutine raamistik on ebaseaduslik, siis nagu nähtub eespool esitatud punktist 107, ei kohusta ELTL artikli 107 lõike 3 punkt b komisjoni kaaluma abi positiivset mõju ja negatiivset mõju kaubandustingimustele ja moonutamata konkurentsi säilitamisele. Järelikult ei saa ajutine raamistik, mis ei näe sellist kaalumist ette, seda sätet eirata.
- 111 Pärast hageja poolt seoses kolmanda väite kolmanda osaga esitatud argumentide läbivaatamist tuleb järeldada, et kolmanda väite kolmanda osa raames ei ole hageja esitanud ühtegi veenvat tõendit kahtluste olemasolu kohta määruse 2015/1589 artikli 4 lõigete 3 ja 4 tähenduses. Järelikult tuleb see väiteosa tagasi lükata.
- *Tõend, mis on seotud Finnairi märkimisväärse turujõu hindamise veaga*
- 112 Hageja väidab sisuliselt, et komisjon rikkus ajutist raamistikku, kuna ta uuris Finnairi turujõu märkimisväärsuse hindamisel ainult lennujaamateenuste turgu. Selleks, et kindlaks määrata, kas turujõud on märkimisväärne, tuleks kasutada nn lähte- ja sihtkoha lähenemisviisi, st vaadelda reisijate lennutransporditeenuste turgu, mis on määratletud lähte- ja sihtkoha vaheliste linnapaaride kaupa (edaspidi „lähte- ja sihtkoha turud“). Hageja tugineb selles osas komisjoni praktikale koondumist käsitlevate õigusnormide valdkonnas. Tõendina Finnairi märkimisväärsest turujõust lähte- ja sihtkoha turgudel viitab hageja Finnairi üldisele osakaalule Helsingi lennujaama suunduvad ja sealt väljuvas reisijateveos, mis oli 2019. aastal 68,4%. Hageja väidab samuti, et komisjon ei uurinud muid turule sisenemise takistusi peale lennujaama ülekoormatuse.
- 113 Komisjon, keda toetab Soome Vabariik, vaidleb sellele väitele vastu.
- 114 Sissejuhatusena tuleks meenutada, et vastavalt ajutise raamistiku punktile 72, kui COVID-19 raames võetud rekapiitaliseerimismeetme abisaaja, kelle abisumma ületab 250 000 000 eurot, on ettevõtja, kellel on märkimisväärne turujõud vähemalt ühel asjaomastest turgudest, kus ta tegutseb, peavad liikmesriigid tegema ettepaneku lisameetmete võtmiseks, et tagada tõhus konkurents nendel turgudel. Mõiste „märkimisväärne turujõud“ ei ole ajutises raamistikus määratletud, samuti ei anta selles mingeid suuniseid, kuidas asjaomaseid turge määratleda.
- 115 Käesoleval juhul on oluline meenutada, et kõnealuse meetme eesmärk on kõrvaldada COVID-19 pandeemiast põhjustatud tõsised häired Soome majanduses ning et selleks soovitakse eelkõige võimaldada Finnairil säilitada oma elujõulisus ja lennutransporditeenused.
- 116 Kuid nagu komisjon märkis vaidlustatud otsuse punktis 98, võimaldab kõnealune meede Finnairi elujõulisuse säilitamise kaudu säilitada teenindusaegu ja muid varasid, mida ta ilma selle toetuseta ei oleks tingimata suutnud säilitada. Neid teenindusaegu ja muid varasid võib kasutada kõikidel Finnairi teenindatavasse lennujaama suunduvatel ja sealt väljuvatel liinidel, sõltuvalt näiteks nõudlusest, aga ka riikide võetud mitmesugustest ohjeldamismeetmetest.

- 117 Kuna kõnealuse meetme eesmärk oli säilitada võimalikult suures ulatuses kogu Finnairi tegevus ja see ei olnud suunatud konkreetsetele lennuliinidele, tuleb tõdeda, et sellel oli tõenäoliselt sama mõju kõikidele liinide kombinatsioonidele, mida Finnair sai teenindada tänu teenindusaegadele ja muudele varadele, mida tal õnnestus säilitada. Seetõttu leidis komisjon vaidlustatud otsuse punktis 99 õigesti, et Finnairi turujõu kindlakstegemiseks võib komisjon uurida Finnairile avaldatava konkurentsirive olemasolu või – vastupidi – puudumist lennujaamades, kus tal on teenindusaegu. Komisjon tegi selle hinnangu eelkõige asjaomase lennujaama ülekoormatuse taseme ja Finnairi teenindusaegade osakaalu põhjal.
- 118 Vaidlustatud otsuse punktis 100 leidis komisjon, et Finnair osutab peamiselt lennutranspordi reisijateveo teenuseid oma peamisesse baasi ja sõlmpunkti (*hub*), Helsingi lennujaama, ja sealt välja.
- 119 Hageja ei ole nimetanud ühtegi muud lennujaama peale Helsingi, mida komisjon oleks pidanud uurima.
- 120 Selles lennujaamas oli Finnairi teenindusaegade osakaal võrreldes kõigi teenindusaegadega 2019. aastal alla 25% (vaidlustatud otsuse punkt 100). Lisaks sellele, nagu nähtub vaidlustatud otsusest, ei ole see lennujaam isegi tipptunnil ülekoormatud, mida hageja ei vaidlusta ja mida Soome Vabariik oma menetluse astumise seisukohtades kinnitas. Uutele turule sisenejatele, sealhulgas neile, kes soovivad Finnairiga ühel või teisel lennuliinil konkureerida, on teenindusajad saadaval igal kellaajal.
- 121 Nendel põhjustel leidis komisjon, et Finnairil ei ole Helsingi lennujaamas märkimisväärset turujõudu (vaidlustatud otsuse punkt 101).
- 122 Seda järeldust ei sea kahtluse alla hageja väide, mis põhineb asjaolul, et Finnair vedas 2019. aastal Helsingi lennujaama ja sealt välja kokku 68,4 % kõigist reisijatest. See hageja esitatud väide ei ole piisav, et tõendada Finnairi märkimisväärset turujõudu kõnealuses lennujaamas, kuna see ei olnud ülekoormatud ja teenindusajad olid olemasolevatele konkurentidele ja uutele turule sisenejatele laialdaselt kättesaadavad kogu päeva jooksul, sealhulgas tipptundidel, mistõttu nad võisid avaldada tõhusat konkurentsirivet Finnairile igal lennuliinil, mis suundus kõnealusesse lennujaama ja väljus sealt.
- 123 Selle järelduse vaidlustamiseks väidab hageja üksnes, et Helsingi lennujaama ülekoormatuse tase ja Finnairi teenindusaegade arv ei ütle midagi selle lennuettevõtja märkimisväärse turujõu olemasolu kohta eri linnapaarides, mida ta teenindab.
- 124 Samas, võttes arvesse eespool punktis 120 esitatud asjaolusid, tuleb siiski märkida, et Finnairi teenindusaegade osakaal ei võimalda tal häirida mitmesuguseid Helsingi lennujaamast alguse saavaid või sinna suunduvaid lähte- ja sihtkoha turge, kuna suur hulk teenindusaegu on endiselt saadaval. Igal juhul ei esita hageja ühtegi konkreetset tõendit, mis tõendaks konkurentsipiirangu puudumist Finnairi teenindatavatel eri liinidel.
- 125 Lisaks sellele, ilma et oleks vaja otsustada, kas komisjon pidi uurima Finnairi võimalikku märkimisväärset turujõudu ka igal tema teenindataval lennuliinil, tuleb meenutada, et kritiseerides komisjon selle eest, et ta ei ole algatanud ametlikku uurimismenetlust, tuleb hagejal tõendada, et komisjoni vaidlustatud otsuse vastuvõtmise ajal olemasoleva või komisjoni käsutuses olnud teabe ja tegurite hindamine oleks pidanud tekitama kahtlusi kõnealuse meetme kokkusobivuses siseturuga vastavalt eespool punktides 20–22 viidatud kohtupraktikale.

Käesoleval juhul tähendab see, et hageja pidi vähemalt määratlema asjaomased lähte- ja sihtkoha turud ja kirjeldama konkurentsiolukorda nendel turgudel ajal, mil komisjon võttis vastu vaidlustatud otsuse.

- 126 Kuid hageja ei esita mingeid konkreetseid tõendeid, mis võiksid selgitada Üldkohtule Finnairi võimalikku märkimisväärsset turujõudu ühelgi lähte- ja sihtkoha turul, kus ta tegutseb.
- 127 Ainsad takistused, mis võiksid takistada turule sisenejat konkureerimast abisaajaga, millele hageja viitab, on riigi kontroll Finnairi ja Finavia (Helsingi lennujaama operaator) üle, Finnairi suutlikkus müüa kahjumiga ja COVID-19 pandeemia kontekst. Ükski neist argumentidest ei ole siiski piisavalt põhjendatud, et olla edukas.
- 128 Esimese argumendi põhjendamiseks väidab hageja, et riigi kontroll Finavia üle on takistanud tal teha koostööd odavlennufirmadega piirkondlike lennujaamade arendamisel. Hageja väidab samuti, et Helsingi lennujaamas eelistati Finnairi, kuna tema lennujaamatasud olid teiste lennuettevõtjate tasudest madalamad. Selle argumendi kinnituseks osutab hageja komisjoni 25. juuli 2012. aasta otsusele, mis käsitleb meetet SA.23324 (C 25/07) (ex NN 26/07) – Soome Finavia, Airpro ja Ryanairi tegevus Tampere-Pirkkala lennujaamas (ELT 2013, L 309, lk 27), märkimata siiski, miks see otsus, mis ei puuduta Helsingi lennujaama, peaks toetama seda väidet. Igal juhul puudutab hageja väide Helsingi lennujaama käitaja Finavia, mitte abisaaja tegevust. Isegi kui hageja väited oleksid põhjendatud, puudutaksid võimalikud parandusmeetmed ettevõtjat Finavia, mitte Finnairi, mistõttu need väited ulatuvad käesoleva vaidluse esemest kaugemale.
- 129 Teise argumendi põhjendamiseks viitab hageja tema enda koostatud dokumendile „Ryanair Holdings PLC – COVID-19 Market Update“ (Ryanair Holdings PLC – COVID-19 turu ajakohastamine), mis on lisatud 1. mai 2020. aasta taotlusele. Kuid see dokument ei sisalda mingeid tõendeid selle kohta, et Finnair müüks kõnealuse meetme tõttu kahjumiga.
- 130 Kolmanda argumendi põhjendamiseks väidab hageja üksnes seda, et COVID-19 pandeemia kontekstis on äärmiselt ebatõenäoline, et Soome lennutransporditurule siseneb uusi ettevõtjaid või et see turg laieneb. Nagu komisjon märgib, ei täpsusta hageja siiski, kuidas pandeemia mõju kui turule sisenemise takistust oleks võinud arvesse võtta. See väide on vastuolus ka hageja väitega, mis on esitatud tema seisukohtade punktis 7 Soome Vabariigi menetlusse astuja seisukohtade kohta, et tema hiljutine laienemine Soomes näitab, et teised lennuettevõtjad peale Finnairi on võimelised tegutsema ja arenema Soomes COVID-19 põhjustatud kriisi ajal. Eespool öeldut silmas pidades tuleb see argument tagasi lükata.
- 131 Võttes arvesse kõiki neid kaalutlusi ja arvestades, et puuduvad tõendid või tõendusmaterjalid, mis võiksid tema väiteid põhjendada, tuleb järeldada, et kolmanda väite neljanda osa raames ei ole hageja esitanud ühtegi veenvat tõendit kahtluste olemasolu kohta määruse 2015/1589 artikli 4 lõigete 3 ja 4 tähenduses. Seetõttu tuleb see väiteosa tagasi lükata.

– *Tõend diskrimineerimiskeelu põhimõtte rikkumise kohta*

- 132 Selleks et tõendada kahtlusi seoses kõnealuse meetme kokkusobivusega siseturuga, väidab hageja, et meede rikub diskrimineerimiskeelu põhimõtet. Eelkõige väidab hageja, et vaidlustatud otsuses käsitleti Soome suunduvaid ja Soomest lähtuvaid lennuliine teenindavate lennuettevõtjate võrreldavat olukorda erinevalt, eelistades Finnairi ilma igasuguse objektiivse põhjendusega. Komisjon ei tuvastanud väidetavalt ei vajadust anda abi ainult Finnairile ega Finnairi ja teiste lennuettevõtjate erineva kohtlemise proportsionaalsust. Ta leiab, et kui abi oleks antud kõigile

Soomes tegutsevatele lennuettevõtjatele vastavalt nende turuosale, oleks meetme eesmärk saavutatud ilma diskrimineerimiseta. Hageja järeldab selle põhjal, et kõnealune meede on „ilmselge majandusliku natsionalismi instrument“, nagu kinnitab Soome valitsuse pressiteade.

- 133 Komisjon, keda toetavad Prantsuse Vabariik ja Soome Vabariik, vaidleb sellele väitele vastu.
- 134 Diskrimineerimiskeelu põhimõtte kohaselt ei tohi sarnaseid olukordi käsitleda erinevalt ega erinevaid olukordi ühtemoodi, välja arvatud siis, kui see on objektiivselt põhjendatud (15. aprilli 2008. aasta kohtuotsus Nuova Agricast, C-390/06, EU:C:2008:224, punkt 66; vt selle kohta ka 5. juuni 2018. aasta kohtuotsus Montero Mateos, C-677/16, EU:C:2018:393, punkt 49).
- 135 Erinevaid olukordi iseloomustavad asjaolud ning nende olukordade sarnasus tuleb kindlaks teha ning neile tuleb anda hinnang eelkõige liidu selle akti eset ja eesmärki arvestades, mis kõnealuse vahetegemise ette näeb. Lisaks tuleb arvestada selle valdkonna põhimõtteid ja eesmärke, kuhu vastav akt kuulub (16. detsembri 2008. aasta kohtuotsus Arcelor Atlantique et Lorraine jt, C-127/07, EU:C:2008:728, punkt 26).
- 136 Lisaks sellele tuleb märkida, et liidu õiguse üldpõhimõtete hulka kuuluv proportsionaalsuse põhimõte nõuab, et liidu institutsioonide tegevus ei läheks kaugemale sellest, mis on asjaomaste õigusnormidega seatud õiguspäraste eesmärkide saavutamiseks sobiv ja vajalik (17. mai 1984. aasta kohtuotsus Denkavit Nederland, 15/83, EU:C:1984:183, punkt 25), ning juhul, kui on võimalik valida mitme sobiva meetme vahel, tuleb rakendada kõige vähem piiravat meetet ning tekitatud piirangud peavad olema vastavuses seatud eesmärkidega (30. aprilli 2019. aasta kohtuotsus Itaalia vs. nõukogu (Vahemere mõõkkala püügikvoodid), C-611/17, EU:C:2019:332, punkt 55).
- 137 Vastab kindlasti tõele, et teised lennuettevõtjad aitavad teatud määral kaasa Soome lennuühendustele ning et COVID-19 pandeemia ja sellest tulenevad reisi piirangud mõjutavad neid sama palju kui Finnairi. Kuid samuti vastab tõele komisjoni väide, et liikmesriikidel ei ole kohustust anda abi tõsise majandushäire kõrvaldamiseks ELTL artikli 107 lõike 3 punkti b tähenduses (vt selle kohta 14. juuli 2021. aasta kohtuotsus Ryanair ja Laudamotion vs. komisjon (Austrian Airlines; Covid-19), T-677/20, edasi kaevatud, EU:T:2021:465, punkt 54). Lisaks sellele, nagu on märgitud eespool punktides 30 ja 31, võib abi olla ette nähtud liikmesriigi majanduses esineva tõsise häire kõrvaldamiseks vastavalt ELTL artikli 107 lõike 3 punktile b, olenemata sellest, et ainuüksi see abi ei kõrvalda sellist häiret. Järelikult ei saa Soome Vabariigilt nõuda abi andmist kõigile ettevõtjatele, kes aitavad mingil viisil kaasa tema territooriumi lennuühendustele.
- 138 Lisaks tuleb märkida, et sellist individuaalset abi nagu käesolevas asjas saab juba oma määratluse poolest anda vaid ühele ettevõtjale, välistades kõik teised ettevõtjad, sealhulgas need, kes on abisaajaga sarnases olukorras. Seega toob selline individuaalne abi oma olemuselt kaasa erineva kohtlemise või isegi diskrimineerimise, mis on lahutamatu seotud sellega, et kõnealune meede on individuaalne. Kui aga väita nagu hageja, et kõnealune individuaalne abi on vastuolus diskrimineerimiskeelu põhimõttega, tähendab see sisuliselt süstemaatiliselt iga individuaalse abi siseturuga kokkusobivuse kahtluse alla seadmist ainuüksi seetõttu, et see on oma olemuselt ainuõiguslik ja diskrimineeriv, samas kui liidu õigus lubab liikmesriikidel anda individuaalset abi, tingimusel et kõik ELTL artiklis 107 ette nähtud tingimused on täidetud (14. aprilli 2021. aasta kohtuotsus Ryanair vs. komisjon (Finnair I; Covid-19), T-388/20, edasi kaevatud, EU:T:2021:196, punkt 81).

- 139 Igal juhul, isegi kui kõnealuse meetmega kehtestatud erinev kohtlemine, kuna sellest saab kasu ainult Finnair, võib olla samastatav diskrimineerimisega, nagu väidab hageja, tuleb seda täpsustust arvestades kontrollida, kas see on põhjendatud õiguspärase eesmärgiga ning kas see on selle eesmärgi saavutamiseks vajalik, sobiv ja proportsionaalne. Samamoodi, kuivõrd hageja viitab ETLT artikli 18 esimesele lõigule, tuleb märkida, et selle sätte kohaselt on aluslepingute kohaldamisalas keelatud igasugune diskrimineerimine kodakondsuse alusel, „ilma et see piiraks aluslepingutes sisalduvate erisätete kohaldamist“. Seega tuleb kontrollida, kas selline erinev kohtlemine on lubatud ETLT artikli 107 lõike 3 punkti b alusel, mis on vaidlustatud otsuse õiguslik alus. Selle kontrollimine eeldab ühelt poolt, et kõnealuse meetme eesmärk vastab viimati nimetatud sättes ette nähtud nõuetele, ning teiselt poolt, et meetme kohaldamise viis, st käesolevas asjas see, et meedet kohaldatakse ainult Finnairi suhtes, on selline, mis võimaldab selle eesmärgi saavutada, ilma et see läheks kaugemale sellest, mis on eesmärgi saavutamiseks vajalik (14. aprilli 2021. aasta kohtuotsus Ryanair vs. komisjon (Finnair I; Covid-19), T-388/20, edasi kaevatud, EU:T:2021:196, punkt 82).
- 140 Mis puutub kõnealuse meetme eesmärki, siis on üldteada, et COVID-19 pandeemia on tõsiselt häirinud Soome majandust ja avaldanud olulist negatiivset mõju Soome lennutransporditurule. Sellega seoses oli eespool punktides 39–41 esitatud põhjustel kõnealuse meetme eesmärk, nimelt Finnairi elujõulisuse ja lennutransporditeenuste säilitamine, selline, et sellega kõrvaldati tõsine häire Soome majanduses.
- 141 Nagu komisjon märkis vaidlustatud otsuse punktides 84 ja 85 ning nagu nähtub eespool esitatud punktidest 37–41, on Finnair andnud olulise panuse Soome majandusarengusse ja väliskaubandusse, kuna tal on oluline roll riigi siseriiklikus ja rahvusvahelises lennuühenduses ning kuna ta on paljude Soome tarnijate ja töötajate jaoks majanduslikult ning sotsiaalselt oluline.
- 142 Hageja sõnul ei võimalda need asjaolud põhjendada kõnealusest meetmest tulenevat erinevat kohtlemist. Meede ei ole proportsionaalne, sest see annab Finnairile kogu abisumma, samas kui tema osa Soome lennuühendustes on 45–67%.
- 143 Samas, arvestades Finnairi olulist rolli siseriiklikus ja rahvusvahelises lennuühenduses ning tema majanduslikku ja sotsiaalset kaalu Soomes, nagu on juba kolmanda väite esimese osa raames kindlaks tehtud, tuleb tõdeda, et Finnairi majandustegevuse jätkumise tagamine aitab tõenäoliselt rohkem kaasa Soome majanduse tõsiste häirete kõrvaldamisele kui teiste, Soomes Finnairist vähemal määral tegutsevate lennuettevõtjate tegevuse säilitamine. Eelkõige ei ole Üldkohtule esitatud toimikus tõendeid selle kohta, et hageja või mõni muu lennuettevõtja oleks oma osakaalu tõttu Soome siseriiklikus ja rahvusvahelises lennuühenduses ning oma majandusliku ja sotsiaalse tähtsuse tõttu olnud Soome jaoks Soome majanduse ja selle taastamise seisukohast Finnairiga võrreldava tähtsusega.
- 144 Seoses küsimusega, kas kõnealune meede läheb kaugemale sellest, mis on vajalik taotletava eesmärgi saavutamiseks, märkis komisjon vaidlustatud otsuse punktis 89, et kavandatav kapitali suurendamine, eelkõige riigi osalus, oli väiksem kui oodatav kahjum. Ta jõudis järeldusele, et kõnealune meede ei lähe kaugemale Finnairi kapitalistruktuuri taastamisest sellisena, nagu see oli 31. detsembril 2019, st enne COVID-19 pandeemiat.
- 145 Hageja ei vaidle vastu neile asjaoludele. Ta väidab üksnes, et kõnealune meede on ebaproportsionaalne, kuna seda kohaldatakse üksnes Finnairi suhtes ja et tegemist on „ilmse majandusliku natsionalismi“ meetmega.

- 146 Sellega seoses tuleb ühest küljest meenutada, et komisjonil ei ole kohustust uurida, kas Soome Vabariik pidi lisaks Finnairi säilitamisele laiendama abisaajate ringi, kuna riigigarantiid käsitlevas otsuses ja vaidlustatud otsuses on õiguslikult nõutavaks tunnustatud vajadus säilitada Finnairi panus Soome majandusse.
- 147 Teiselt poolt tuleb märkida, et ettevõtjale, kelle enamusosalus kuulub asjaomasele liikmesriigile, võib anda abi, mis vastab ELTL artikli 107 lõike 3 punktis b sätestatud tingimustele, nagu see on käesolevas asjas. Seega, isegi kui Soome valitsuse pressiteates, millele hageja tugines ja mis oli lisatud hagiavaldusele, rõhutati, et Soome Vabariik tegutseb „vastutustundliku omanikuna“, ei piisa sellest, et tuvastada, et kõnealune meede on „majandusliku natsionalismi“ meede. Lisaks sellele tuleb märkida, et kõnealuses pressiteates viidatakse Finnairi liinide tähtsusele Soome varustuskindluse, kaupade ja reisijate veo seisukohalt, samuti selle ettevõtja mõjule riigi majanduses. Seega kaldub see kinnitama komisjoni hinnanguid Finnairi tähtsuse kohta Soome majanduse tõsise häire kõrvaldamisel.
- 148 Sellest järeldub, et igal juhul ja niivõrd, kuivõrd kõnealuse meetmega kehtestatud erinevat kohtlemist saab võrdsustada diskrimineerimisega, oli põhjendatud, et kõnealusest meetmest sai kasu ainult Finnair.
- 149 Seega ei ole tõendatud, et komisjonil oleks pidanud olema kahtlusi määruse 2015/1589 artikli 4 lõigete 3 ja 4 tähenduses, kui ta hindas kõnealuse meetme kokkusobivust siseturuga. Ainuüksi hageja viide komisjoni väidetavale praktikale ELTL artikli 107 lõike 2 punkti b kohaldamisel ei muuda seda järeldust.

– *Tõend teenuste osutamise vabaduse ja asutamisevabaduse rikkumise kohta*

- 150 Hageja väidab sisuliselt, et kuna kõnealune meede läheb kaugemale sellest, mis on vajalik abi eesmärgi saavutamiseks, siis piirab see põhjendamatult teenuste osutamise vabadust ja asutamisevabadust, mis tekitab kahtlusi selle kokkusobivuses siseturuga. Sellega seoses väidab hageja, et vaidlusaluse abi andmine üksnes Finnairile toob kaasa siseturu killustumise ja piirab lennuettevõtjate õigust osutada siseturul vabalt lennutransporditeenuseid, mis on neile antud Euroopa Parlamendi ja nõukogu 24. septembri 2008. aasta määrusega (EÜ) nr 1008/2008 ühenduses lennuteenuste osutamist käsitlevate ühiseeskirjade kohta (ELT 2008, L 293, lk 3) ette nähtud Euroopa tegevuslubade süsteemiga.
- 151 Komisjon, keda toetavad Prantsuse Vabariik ja Soome Vabariik, vaidleb sellele väitele vastu.
- 152 Tuleb märkida, et teenuste osutamise vabadusega on vastuolus selliste riigisiseste õigusnormide kohaldamine, mille toime muutub liikmesriikidevaheline teenuste osutamine raskemaks kui teenuste osutamine ainult ühe liikmesriigi siseselt, olenemata sellest, kas esineb riikkondsuse või residentsuse alusel diskrimineerimine (6. veebruari 2003. aasta kohtuotsus Stylianakis, C-92/01, EU:C:2003:72, punkt 25). Tuleb aga tõdeda, et vastavalt ELTL artikli 58 lõikele 1 käsitletakse transporditeenuste osutamise vabadust transpordi jaotise sätetes, see tähendab ELTL VI jaotises. Transporditeenuste osutamise vabadusele kohaldatakse esmases õiguses seega erinorme (18. märtsi 2014. aasta kohtuotsus International Jet Management, C-628/11, EU:C:2014:171, punkt 36). Järelikult ei ole ELTL artikkel 56, mis käsitleb teenuste osutamise vabadust, lennuliikluse valdkonnas kohaldatav (25. jaanuari 2011. aasta kohtuotsus Neukirchinger, C-382/08, EU:C:2011:27, punkt 22).

- 153 Seega võib lennutransporditeenuste liberaliseerimise meetmeid võtta ainult ELTL artikli 100 lõike 2 alusel (18. märtsi 2014. aasta kohtuotsus *International Jet Management*, C-628/11, EU:C:2014:171, punkt 38). Nimelt võttis liidu seadusandja määruse nr 1008/2008 vastu selle sätte alusel, mille eesmärk on just määratleda teenuste osutamise vabaduse põhimõtte kohaldamise tingimused lennutranspordisektoris (vt analoogia alusel 6. veebruari 2003. aasta kohtuotsus *Stylianakis*, C-92/01, EU:C:2003:72, punkt 24).
- 154 Käesolevas asjas tuleb märkida, et hageja väidab sisuliselt, et kõnealune meede kujutab endast asutamisevabaduse ja teenuste osutamise vabaduse piirangut, kuna see toob kasu üksnes Finnairile.
- 155 Kuigi on tõsi, et kõnealune meede puudutab individuaalset abi, millest saab kasu ainult Finnair, ei tõenda hageja, kuidas selle ainuõiguslik laad võib hagejat takistada teostamast oma asutamisevabadust Soomes või osutamast teenuseid lähtekohaga sellest riigist või sihtkohaga sinna. Eelkõige ei ole hageja endiselt nimetanud faktilisi või õiguslikke asjaolusid, mille tõttu on sel meetmel piirav mõju, mis läheb kaugemale ELTL artikli 107 lõikes 1 sätestatud keelust. Vastupidi, nagu on märgitud eespool punktides 139–148, on see mõju vajalik ja proportsionaalne, selleks et lähtuvalt ELTL artikli 107 lõike 3 punkti b nõuetest kõrvaldada Soome majanduses COVID-19 pandeemiast põhjustatud tõsine häire.
- 156 Seega ei kujuta kõnealune meede endast asutamisevabaduse või teenuste osutamise vabaduse piirangut. Järelikult ei ole hagejal alust komisjonile ette heita, et ta ei analüüsinud selle meetme kooskõla asutamisevabaduse ja teenuste osutamise vabadusega ega *a fortiori* väita, et komisjonil oleks pidanud selles osas olema kahtlusi.
- 157 Kõigest eelpool esitatust tuleneb, et hageja ei ole hagi kolmanda väite raames esitanud tõendeid kahtluste olemasolu kohta määruse 2015/1589 artikli 4 lõigete 3 ja 4 tähenduses. Seetõttu tuleb kolmas väide tervikuna tagasi lükata.

Neljas väide, mille kohaselt on rikutud põhjendamiskohustust

- 158 Hageja väidab, et komisjon ei ole hinnanud mitut asjaolu, mis on olulised, et määrata kindlaks abi kokkusobivus ELTL artikli 107 lõike 3 punktiga b ja ajutise raamistikuga. Esiteks ei suutnud komisjon väidetavalt kindlaks teha, kuidas Finnairile suunatud meede võiks üksi kõrvaldada tõsise häire Soome majanduses. Teiseks ei ole komisjon väidetavalt põhjendanud, miks Finnairi käsutuses ei olnud muid rekapitalizeerimisvahendeid kui kõnealune meede. Kolmandaks ei suutnud komisjon väidetavalt selgitada, kuidas olemasolevate aktsionäride positsioonide vähendamine suuremal määral võiks asendada stiimuli riigi osaluse väljaostmiseks Finnairis. Neljandaks ei ole komisjon väidetavalt isegi lühidalt kaalunud kõnealuse meetme positiivseid ja negatiivseid mõjusid. Viiendaks ei põhjendanud komisjon väidetavalt, miks Finnairi turujõudu tuli hinnata üksnes seoses ülekoormatuse tasemega Helsingi lennujaamas ja miks tal ei olnud sellist turujõudu. Kuuendaks ei ole komisjon väidetavalt hinnanud, kas kõnealune meede on mittediskrimineeriv ja kas see on kooskõlas teenuste osutamise vabaduse ja asutamisevabaduse põhimõtetega.
- 159 Komisjon, keda toetab Soome Vabariik, vaidleb sellele väitele vastu.
- 160 Väärrib märkimist, et väljakujunenud kohtupraktika kohaselt peavad ELTL artikliga 296 nõutud põhjendused vastama asjaomase akti olemusele ning neist peab selgelt ja üheselt selguma õigusakti andnud institutsiooni arutluskäik, mis võimaldab asjaomastel isikutel võetud meetme põhjuseid mõista ja pädeval kohtul järelevalvet teostada. Põhjendamise nõuet tuleb hinnata

arvestades juhtumi asjaolusid, nimelt akti sisu, põhjenduste olemust ja selgituste saamise huvi, mis võib olla akti adressaatidel või teistel isikutel, keda akt otseselt ja isiklikult puudutab. Ei ole nõutud, et põhjenduses oleksid esitatud kõik asjasse puutuvad faktilised ja õiguslikud asjaolud, kuna kontrollides akti põhjenduse vastavust kõnealuse artikli nõuetele, tuleb lisaks akti sõnastusele arvestada akti konteksti ja kõiki asjasse puutuvat valdkonda reguleerivaid õigusnorme (15. aprilli 2008. aasta kohtuotsus *Nuova Agricast*, C-390/06, EU:C:2008:224, punkt 79, ja 8. septembri 2011. aasta kohtuotsus komisjon *vs.* *Madalmaad*, C-279/08 P, EU:C:2011:551, punkt 125).

- 161 Esiteks, mis puudutab põhjendusi, mis käsitlevad kõnealuse meetme võimet kõrvaldada Soome majanduses esinevat tõsist häiret, siis tuleb meenutada, et ELTL artikli 107 lõike 3 punkt b ei nõua, et asjaomase liikmesriigi majanduses peab olema võimalik tõsine häire kõrvaldada üksnes kõnealuse abiga. Järelikult ei olnud komisjonil vaja selle kohta põhjendusi esitada.
- 162 Teiseks, mis puudutab vaidlustatud otsuse põhjendusi seoses Finnairi alternatiivsete vahenditega omavahendite suurendamiseks, siis komisjon selgitas piisavalt selgelt ja täpselt, nagu nähtub eespool esitatud punktidest 49, 51 ja 53, miks ta leidis, et Soome ametiasutused olid tõendanud, et puuduvad alternatiivsed vahendid lühiajaliste omavahendite leidmiseks.
- 163 Kolmandaks tuleb märkida seoses vaidlustatud otsuse põhjendustega, mis on seotud olemasolevate aktsionäride positsioonide vähendamise määra ja riigi osaluse tagasiostmise vahelise võimaliku vastastikuse mõjuga, et igal juhul, nagu nähtub eespool esitatud punktist 72, on komisjon vaidlustatud otsuses nõutava õigusliku standardi kohaselt põhjendanud, miks kõnealune meede vastab ELTL artikli 107 lõike 3 punktis b sätestatud tingimustele, isegi kui see ei hõlma tasu suurendamise mehhanismi.
- 164 Neljandaks, seoses vaidlustatud otsuse põhjendusega, mis käsitleb vaidlusaluse meetme positiivsete ja negatiivsete mõjude kaalumist, siis piisab sellest, kui märkida, et nagu nähtub punktidest 106–110, ei ole selline kaalumine nõutav ei ELTL artikli 107 lõike 3 punkti b ega ajutise raamistiku kohaselt. Järelikult ei olnud komisjonil vaja selle kohta põhjendusi esitada.
- 165 Viiendaks, seoses Finnairi märkimisväärse turujõu kohta esitatud põhjendustega nähtub vaidlustatud otsuse punktidest 98–102, et komisjon on piisavalt selgitanud oma lähenemisviisi sellele küsimusele, põhjuseid, miks ta selle lähenemisviisi valis ja põhjuseid, mis on aluseks järeldusele, et kõnealusel lennuettevõtjal ei olnud sellist turujõudu.
- 166 Kuuendaks, seoses põhjendustega, mis puudutavad mittediskrimineerimist, teenuste osutamise vabaduse ja asutamisevabaduse põhimõtteid, tuleb märkida, et vaidlustatud otsus sisaldab eespool punktis 36 meenutatud asjaolusid, mis võimaldavad mõista Finnairi erilist tähtsust Soome lennuühenduste ja majanduse jaoks ning põhjusi, miks Soome Vabariik valis selle äriühingu ainsaks abisaajaks kõnealuse meetme puhul.
- 167 Järelikult on vaidlustatud otsus piisavalt põhjendatud ning neljas väide tuleb seega tagasi lükata.
- 168 Eelnevatest kaalutlustest lähtudes tuleb hagi tervikuna jätta rahuldamata.

Kohtukulud

- 169 Üldkohtu kodukorra artikli 134 lõike 1 alusel on kohtuvaidluse kaotanud pool kohustatud hüvitama kohtukulud, kui vastaspool on seda nõudnud. Kuna hageja on kohtuvaidluse kaotanud, tuleb hageja kohtukulud jätta tema enda kanda ja vastavalt komisjoni nõudele mõista temalt välja komisjoni kohtukulud.
- 170 Lisaks kannavad kodukorra artikli 138 lõike 1 kohaselt menetlusse astunud liikmesriigid ise oma kohtukulud. Prantsuse Vabariik ja Soome Vabariik kannavad seega ise oma kohtukulud.

Esitatud põhjendustest lähtudes,

ÜLDKOHUS (kümnes koda laiendatud koosseisus)

otsustab:

- 1. Jätta hagi rahuldamata.**
- 2. Jätta Ryanair DAC kohtukulud tema enda kanda ja mõista temalt välja Euroopa Komisjoni kohtukulud.**
- 3. Jätta Prantsuse Vabariigi ja Soome Vabariigi kohtukulud nende endi kanda.**

Kornezov

Buttigieg

Kowalik-Bańczyk

Hesse

Petrík

Kuulutatud avalikul kohtuistungil 22. juunil 2022 Luxembourgis.

Allkirjad